

Koncernrisiko- rapport 2012

AKTIESELSKABET

 Arbejdernes Landsbank

CVR-nr. 31 46 70 12, København

Indhold

Den overordnede risikostyring	02
Kreditrisiko på kundeudlån i banken	04
Største kundekreditrisici	06
Kundekreditrisici fordelt på segmenter	09
Systemer til risikoreportering, -måling og -overvågning	14
Politikker til afdækning og reduktion af kunderisici	16
Kreditrisiko på kreditinstitutter	20
Nedskrivning og hensættelser på udlån og garantier	21
Modpartsrisiko	23
Markedsrisiko	24
Likviditetsrisiko	25
Renterisiko uden for handelsbeholdningen	26
Aktier mv. uden for handelsbeholdningen	26
Operationel risiko	27
Forretningsrisiko	28
Ejendomsrisiko	28
Konsolidering	28
Basiskapital	29
Solvensbehov	30
Solvenskrav	31
Eksporeringskategorier	32

Den overordnede risikostyring

Formålet med koncernrisikoreporten er at give et indblik i Arbejdernes Landsbanks interne risikostyring, som sker på basis af koncernens måde at betragte og håndtere risiko på og den bagvedliggende risikoorganisation. Arbejdernes Landsbank ønsker, at koncernen skal forblive en stærk finansiel enhed for både bankens ejere og bankens kunder, og der lægges vægt på, at banken er bevidst om og har styr på risici, som koncernen er eksponeret overfor.

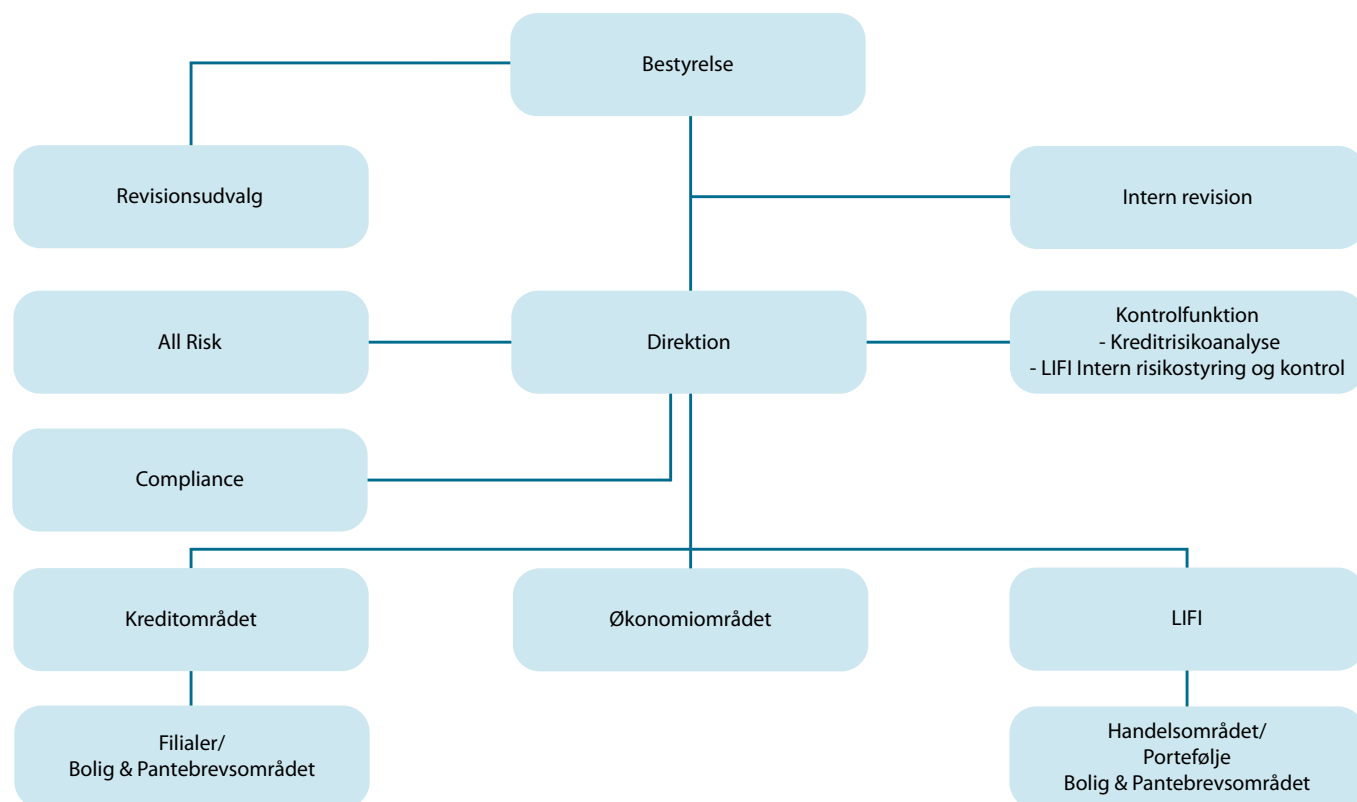
Den overordnede risikostyring i Arbejdernes Landsbank tager sit udgangspunkt i

- bestyrelsens givne instrukser – bl.a. "Instruks for arbejdsfordelingen mellem bestyrelsen og direktionen i A/S Arbejdernes Landsbank" med tilhørende "Instruks for rapportering til bestyrelsen i Aktieselskabet Arbejdernes Landsbank",

- det af bestyrelsen nedsatte revisionsudvalg, som vurderer om de interne kontrol-, revisions-, risiko- og sikkerhedssystemer fungerer effektivt,
- direktions- og bestyrelsesmøder, hvor retningslinjer for konkrete forretningsmæssige beslutninger lægges, ligesom der på disse møder løbende foretages en vurdering af øvrige risici, som banken er under påvirkning af,
- møder i Balance- og risikostyringsudvalget, hvor risikoaspekter diskuteres og
- de frekvente rapporteringer på resultat, forretningsområder, nøgletal og relevante risikomål.

Banken har siden 2011 haft en risikoansvarlig enhed (All risk) i regi af Økonomiområdet, som har til formål at sikre, at ledelsen modtager relevant risikoinformation på alle bankens forretningsområder. Funktionen skal sikre, at rapporteringen sker på et ensartet grundlag, samtidigt og frekvent.

Figur 1. Organisationsdiagram for styring af risici

Med udgangspunkt i en systematisk rapportering af risici på relevante forretningsområder, sikres den nødvendige handlekraft til korrektion af forretningsudviklingen, dersom dette er påkrævet, men også som sikring af, at de påtagne risici er i overensstemmelse med vedtagne beslutninger.

Styringen af risici på de vigtige forretningsområder Kredit og Beholdninger/Likviditet sker i tæt dialog med de enheder, hvor bankforretningerne styres. Bankens afdeling for Kreditrisikoanalyse følger løbende op på garantier, lån og kreditter i bankens filialnet, udarbejder risikoanalyser samt forestår udvikling og vedligeholdelse af værktøjer til kreditovervågning. Intern risikostyring og kontrol i regi af bankens Likviditets- og Finansområde (LIFI) foretager en løbende overvågning af, om banken overholder § 152 i lov om finansiel virksomhed, som angiver en række krav til bankens likviditet, herunder stresstests. Herudover sker der overvågning af efterlevelsen af udarbejdede instrukser og retningslinjer omfattende modparts- og markedsrisici. Der sker en månedlig og kvartalsvis rapportering til bestyrelsen om omfanget af de i perioden påtagne risici. Intern risikostyring og kontrol samt Kreditrisikoanalyse refererer direkte til bankens direktion, men også til chefen for All risk for så vidt angår den frekvente risikoreportering.

Kreditafdelingen sikrer, at såvel kreditstrategien som kreditpolitikken efterleves og forestår filialkontakten samt kreditrådgivningen i relation til behandling af enkeltsager.

LIFI sikrer, at investeringsstrategien og likviditetspolitikken efterleves og forestår filialkontakt samt rådgivning på komplicerede forretninger.

Den operationelle risiko er forankret i de enkelte forretningsenheder med henblik på at sikre, at procedurer og foranstaltninger udøves i umiddelbar forlængelse af konstatering af begivenheder, som kan udløse eller har udløst operationel risiko. Banken har systemer til at opsamle risikobegivenheder af operationel karakter, som udover rapportering til ledelsesformål, anvendes til en kontinuerlig forbedring af procedurer og beredskabsplaner.

Bankens Økonomiområde følger op på den driftsøkonomiske udvikling af de forretningsmæssige beslutninger.

Arbejdernes Landsbanks funding sikres fortrinsvis ved indlån, som fortsat er større end bankens udlån. For at have opfyldt bankens ønsker om at have en tilfredsstillende overdækning på de i Lov om Finansiell Virksomhed nævnte likviditetskrav, søges bankens funding suppleret med likviditet fra inden- og udenlandske samarbejdspartere.

I den udstrækning der overvejes eksponering på nye områder, drøftes arten og størrelsen heraf i ledelsen, før indstilling til bestyrelsen om enten indgåelse af konkrete forretninger eller tilretning af tidligere udfærdigede instrukser finder sted.

Det tilstræbes at opretholde tidssvarende IT systemer for at kunne understøtte risikostyringen og kvantificere størrelsen af de risici, som koncernen til enhver tid er påvirket af.

Vurdering af påvirkning af koncernens samlede risici sker mindst én gang årligt i forbindelse med udarbejdelse af forslag til bankens bestyrelse om årsbudget, solvensbehov samt fastlæggelse af niveauet for tilstrækkelig basiskapital.

Kreditrisiko på kundeudlån i banken

Kreditrisiko er risikoen for, at en modpart som følge af manglende evne eller vilje helt eller delvist misligholder sine betalingsforpligtelser. Risikoen dækker hele spektret fra, at en kunde ikke betaler til tiden til, at en kunde ultimativt erklæres konkurs. Ved ethvert udlån må banken overveje kundens evne til at overholde sine betalingsforpligtelser. Bankens politik er at indgå udlånsaftaler med kunder, hvor der er evne og vilje til at servicere lånene.

Kreditrisikoen er den største risikopost i bankens risikoopgørelse og udgør ultimo 2012 70 pct. af bankens solvenskrav (69 pct. ultimo 2011). Det er således her, at banken har reserveret mest kapital til at imødekomme uforudsete tab. Samlet set er bankens kreditrisici steget som følge af den aktuelle økonomiske situation, hvilket også er indregnet i bankens opgjorte solvensbehov. Boniteten vurderes dog fortsat som meget tilfredsstillende bl.a. grundet stor spredning i porteføljen. I det følgende beskrives bankens praksis på Kreditområdet samt udlånsporteføljens sammensætning.

Strategier og procedurer for styring af kundekreditrisici

Banken yder alle former for rådgivning om lån, kreditter og garantier til privatkunder, foreninger samt mindre og mellemstore danske virksomheder. Banken har i dag et stort privatkundesegment og ønsker med "Vision 2015" at skabe bæredygtig vækst især inden for erhvervskundeområdet. For at yde den bedste rådgivning er det i alle kundeforhold vigtigt, at banken har god indsigt i kundernes samlede økonomi. Indsigt i kundernes økonomi er samtidig en forudsætning for at kunne vurdere risikoen i det enkelte engagement.

Bankens praksis på Kreditområdet følger retningslinjerne i bankens kreditpolitik og kreditstrategi til måling, styring og rapportering af kreditrisici. Kreditstrategien fungerer som bindeled mellem bankens kreditpolitik og forretningsgange og giver en uddybende behandling af enkeltområder inden for bankens kreditpolitiske tilgang til kundeengagementer, brancher og porteføljens sammensætning. Bankens låne- og kredittilsagn gives på et grundlag, hvor det kan vurderes, om kunden har økonomisk evne og vilje til at kunne tilbagebetale fordringen. Afgivelsen af lånetilsagn er begrænset ved bevillingsbeføjelser dokumenteret i den enkelte medarbejders bevillingsinstruks for de respektive udlånsområder. Bevillingskompetencerne er opbygget hierarkisk således, at

større engagementer altid skal godkendes af bankens centrale kreditområde og/eller bankens ledelse.

Banken har siden 2010 anvendt en egenudviklet ratingmodel til at understøtte vurderingen af risikoen i det enkelte kundeengagement. Ratingklasserne er objektive kreditværdighedsklasser, der i den løbende engagementsovervågning benyttes som styringsværktøj. Ratingen anvendes som indikation af, i hvilket omfang banken ønsker at udvide engagementet med den pågældende kunde. Ratingen er baseret på pointintervaller, hvor kunder tildeles point på baggrund af kundedata samt kundens betalingsadfærd. Ratingklasserne er forenelige med Finanstilsynets bonitetskategorier. Ratingklasserne går fra 1-10, hvor rating 1 er den bedste, og rating 10 er den dårligste.

- Ratingklasse 1-3 tildeles kunder med engagementer af god bonitet.
- Ratingklasse 4 tildeles kunder med engagementer af normal bonitet.
- Ratingklasse 5-8 tildeles kunder med engagementer, der kræver skærpet overvågning, og hvor kunderne kun i begrænset omfang bør have merudlån.
- Ratingklasse 9-10 tildeles kunder med forringet betalingssevne. Disse kunder er til dels nedskrevet.

Uanset kundens ratingklasse vil den enkelte kreditaftagelse, hvad enten der er tale om nyudlån eller revurdering af et eksisterende udlån, altid baseres på bankens samlede vurdering af kunden. En individuel kreditvurdering vil derfor altid bestå af en objektiv del og en subjektiv del. Beslutningsgrundlaget afhænger af lånetype, størrelse og kompleksitet.

Risikobilledet

- Ændrede nedskrivningsregler og nye EU krav om ekstra kapital i bankerne betyder skærpede krav til kapital og indtjening.
- Der er kommet gang i det amerikanske boligmarked igen, og Kina og Brasilien gør atter noget for at sætte gang i økonomien. Dette kan give håb om en begyndende positiv effekt for dansk økonomi, hvor boligpriserne omkring storbyer er steget en smule siden 2. kvartal 2012.
- Skattepakkerne har givet de fleste danskere øget råderum, ligesom frigivelse af efterlønsmidler har givet øget likviditet. De frie midler er i høj grad placeret som indlån i bankerne og/eller er brugt til gældsnedbringelse. Virksomheder, der har et solidt kapitalberedskab, vil blive styrket, mens de der ikke har det, vil få stigende vanskeligheder.

- I den negative retning trækker udsigten til fortsat træg vækst og udsigt til svagt stigende arbejdsløshed. Dette får såvel de private husholdninger som virksomhederne til at holde igen med forbruget. Selv om boligpriserne omkring storbyerne ser ud til at have rettet sig en smule, har de seneste års kraftige fald udhulet friværdierne, og husholdningernes "overforbrug" kan ikke længere bare refinansieres. En del husholdninger er teknisk insolvente og med den afdragsfri periodes ophør for mange husstande samt bankernes skærpede krav til rådighedsbeløb, vil mange husholdninger få reduceret deres råderum betydeligt de kommende år.
- Selv om den variable rente er historisk lav, indebærer selv en beskedent stigning en trussel mod husholdningernes økonomiske stabilitet. En stigende rente vil kunne påvirke evnen til at tilbagebetale lån og dermed bevirke flere misligholdelser på udlånsporteføljen.

I 2012 er antallet af konkurser i Danmark på niveau med 2011 og forventes på samme niveau i 2013. Selv med en begyndende økonomisk fremgang i 2013 vil dette næppe slå igennem på konkursudviklingen, der typisk reagerer med en vis forsinkelse. Antallet af tvangsauktioner i 2012 er steget en smule i forhold til 2011, men er fortsat på et lavt niveau set i lyset af den generelle samfundsøkonomiske situation, hvilket kan tilskrives det lave renteniveau. For 2013 forventes antallet at udvikle sig stabilt. Udsigten til svagt stigende

ledighed og fortsat usikkerhed om boligmarkedet trækker i den negative retning, mens det fortsatte lave renteniveau er med til at holde det reelle antal af tvangsauktioner nede. Ledigheden har været nogenlunde stabil siden 2010 og er ikke steget signifikant i 2012, men forventes at være svagt stigende i 2013.

Stigende arbejdsløshed er en direkte trussel mod den private låntagers betalingsevne og en indirekte trussel mod virksomhedernes betalingsevne, idet efterspørgslen alt andet lige vil aftage. Modsat har den historisk lave rente og flere skattepakker bidraget til et større økonomisk råderum for de fleste privatkunder.

Det er bankens forventning, at den negative samfundsudvikling fortsat vil påvirke udlånsporteføljens bonitet negativt, dog ikke så kraftigt som oplevet i 2012.

Bankens samlede eksponering udtrykt ved bruttoudlån og garantier, som angivet i årsregnskabet for 2012, er steget med ca. 1 mia. kr. i forhold til ultimo 2011. Dette er bl.a. en konsekvens af forøget aktivitet i/og udlån til bankens datterselskab, AL Finans A/S, og reel udlånsvækst i banken. Nettoudlån og garantier ultimo 2012 er ligeledes forøget som følge af den øgede bruttoeksponering. Dog mere begrænset, hvilket kan tilskrives de øgede nedskrivninger og hensættelser i 2012 jf. Tabel 1.

Tabel 1
Bankens udlån og garantier før og efter nedskrivninger fordelt på hovedkundesegmenter

	Privat 2012 1.000 kr.	Erhverv 2012 1.000 kr.	Banken i alt	
			2012 1.000 kr.	2011 1.000 kr.
Udlån og garantier				
Udlån før nedskrivninger	11.266.180	7.498.133	18.764.313	17.800.660
Garantier før hensættelser	924.787	1.131.949	2.056.736	2.016.353
I alt udlån og garantier før nedskrivninger mv.	12.190.967	8.630.082	20.821.049	19.817.013
Individuelle nedskrivninger på udlån	446.871	582.264	1.029.135	799.650
Gruppevise nedskrivninger på udlån	34.854	13.153	48.007	52.892
Individuelle hensættelser på garantier	590	3.960	4.550	5.566
Gruppevise hensættelser på garantier	1.038	3.641	4.679	4.259
I alt udlån og garantier efter nedskrivninger mv.	11.707.614	8.027.064	19.734.678	18.954.646

Note: Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter. Opdelingen i kundesegmenterne "Privat" og "Erhverv" følger bankens interne kundegruppering. Erhverv er inklusiv foreninger.

Bankens portefølje kan overordnet deles op i hovedsegmenterne "Privat" og "Erhverv", hvor opdelingen følger bankens egen opdeling. De samlede bruttoudlån og garantier vurderes fortsat at have en tilfredsstillende bonitet og en pæn risikospredning, hvor 69 pct. af bruttoudlån og garantier ligger i ratingklasse 1-4, hvilket er på niveau med ultimo 2011. Den samlede portefølje er således kun mindre påvirket af den negative generelle økonomiske udvikling jf. Tabel 2 og Tabel 3.

Historisk set har bankens privatportefølje været relativ stor i forhold til erhvervsporteføljen. Ultimo 2012 udgør privatporteføljen 59 pct. af den samlede udlånsvolumen. Betragtes privat- og erhvervsporteføljerne hver for sig, har begge porteføljer en pæn risikospredning, hvor hhv. 66 pct. og 72 pct. af bruttoudlån og garantier ligger i ratingklasse 1-4 jf. Tabel 2 og Tabel 3.

Bankens udlånsportefølje beskrives nærmere nedenfor, mens nedskrivninger og hensættelser er beskrevet i afsnittet "Nedskrivninger og hensættelser på udlån og garantier" på side 21.

Tabel 2
Bankens udlån og garantier
fordelt på hovedkundesegmenter og ratingklasser

	Privat 2012	Erhverv 2012	I alt 2012
	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.
Rating			
1	325.822	1.141.117	1.466.939
2	707.016	1.219.148	1.926.164
3	1.793.894	974.612	2.768.506
4	5.217.967	2.897.842	8.115.809
5	1.996.717	380.213	2.376.930
6	939.165	265.024	1.204.189
7	358.135	175.704	533.839
8	94.029	324.948	418.977
9	485.955	1.072.626	1.558.581
10	272.267	178.848	451.115
I alt	12.190.967	8.630.082	20.821.049

Note: Opgørelsen er baseret på bruttoudlån og garantier. Opdelingen i kundesegmenterne "Privat" og "Erhverv" følger bankens interne kundegruppering. Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter.

Tabel 3
Bankens udlån og garantier
fordelt på hovedkundesegmenter og ratingklasser

	Privat 2011	Erhverv 2011	I alt 2011
	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.
Rating			
1	62.771	999.509	1.062.280
2	742.833	801.441	1.544.274
3	1.836.780	821.330	2.658.110
4	4.967.644	2.958.878	7.926.521
5	2.047.539	709.279	2.756.817
6	1.042.972	328.289	1.371.260
7	384.201	261.851	646.051
8	143.356	7.368	150.724
9	418.423	843.460	1.261.883
10	247.101	191.991	439.092
I alt	11.893.619	7.923.394	19.817.013

Note: Opgørelsen er baseret på bruttoudlån og garantier. Opdelingen i kundesegmenterne "Privat" og "Erhverv" følger bankens interne kundegruppering. Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter.

Største kundekreditrisici

Banken har fokus på at undgå risikokoncentrationer, og det er koncernens kreditpolitik at minimere risikoen på store enkeltengagementer.

Nøgletallet "Summen af store engagementer" – dvs. summen af § 145 engagementer efter fradrag, som er større end eller lig med 10 pct. af basiskapitalen på koncernniveau – er opgjort til 92,2 pct. af basiskapitalen ultimo 2012 inklusiv udlån til kreditinstitutter. Det svarer til en samlet eksponering på i alt ca. 3,4 mia. kr., hvilket er på niveau med ultimo 2011.

Summen af store engagementer ekskl. kreditinstitutter, der enkeltvis overstiger 10 pct. af bankens basiskapital, er i 2012 reduceret til 35,3 pct. fordelt på 4 engagementer.

Ud fra et risikomæssigt perspektiv er det en forbedring i forhold til ultimo 2011, hvor summen af store engagementer ekskl. kreditinstitutter udgjorde 54 pct.

Engagementerne ligger i intervallet 10-18 pct. af koncernens basiskapital og er etableret efter en nøje vurdering af, at der foreligger en tilfredsstillende risiko og sikkerhedsstillelse. For yderligere omtale af kreditinstitutter se afsnittet "Kreditrisiko på kreditinstitutter" på side 20.

Summen af store engagementer

Eksponeringen fra engagementer efter fradrag, hvis størrelse svarer til 10 pct. eller mere af bankens basiskapital, forsøges holdt på et lavt niveau. Bankens nuværende og tidligere store udlån har været karakteriseret ved en relativ stor andel af udlån til kreditinstitutter jf. Figur 2.

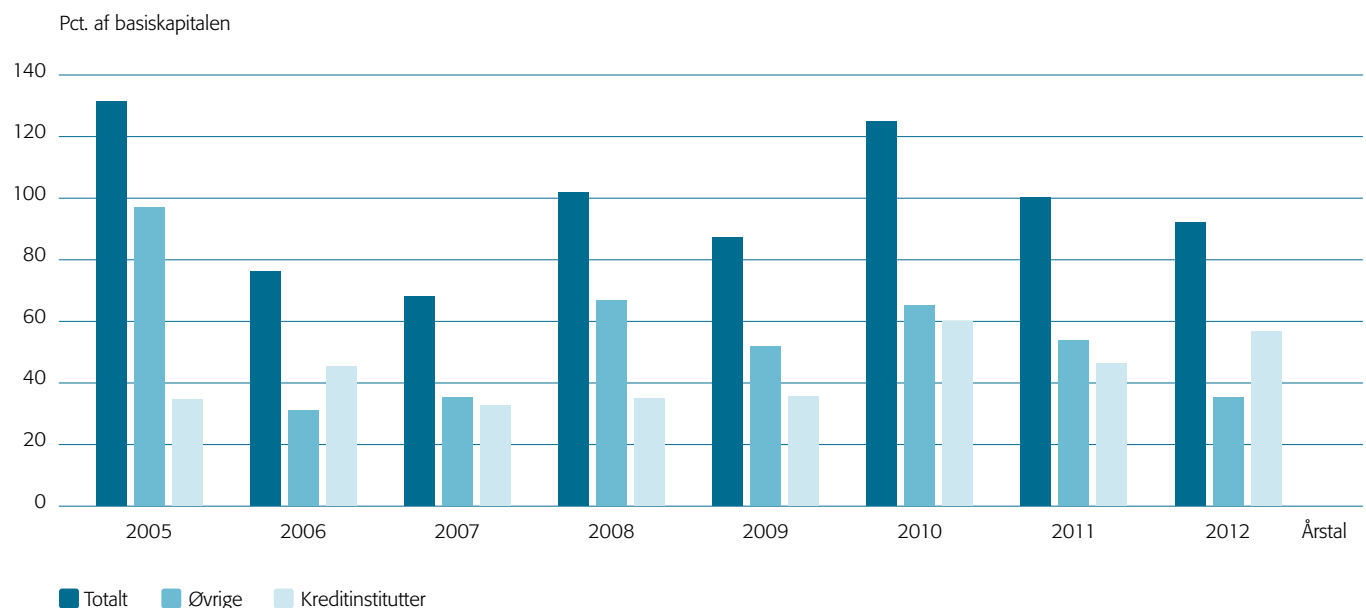
Engagementer over 10 mio. kr.

Eksponeringer mod hovedkundeengagementer over 10 mio. kr. eksklusive kreditinstitutter og udlån til bankens datterselskaber udgør 26 pct. af de samlede bruttoudlån og garantier ultimo 2012. Udlånet er fordelt på 110 hovedkunder. Hovedkundeengagementer over 100 mio. kr. udgør den største andel og udgør ca. 17 pct. af bankens samlede udlånsportefølje jf. Tabel 4. Værdiforringelsen på

hovedkundeengagementer over 10 mio. kr. stammer overvejende fra individuelle nedskrivninger på allerede kendte risici. Restancer er overvejende begrænset til hovedkunder med engagement under 50 mio. kr. Restancer på engagementer mellem 10 og 50 mio. kr. udgør i alt 31 pct. af bankens samlede restancer ultimo 2012. Dette er en forbedring på 5 procentpoint i forhold til ultimo 2011. Fordelingen af bruttoudlån og garantier, nedskrivninger og restancer på hovedkundeengagementer større end 10 mio. kr. er vist i Tabel 4.

Bankens store engagementer er koncentreret i brancherne "Finansiering og Forsikring", "Fast ejendom" og "Øvrige erhverv" jf. Tabel 5. Det bemærkes, at bankens eksposering mod større andelsboligforeninger indgår i kategorien "Fast Ejendom". 65 pct. af udlånsporteføljen af hovedkundeengagementerne over 10 mio. kr. tilhører enkeltkunder i ratingklasse 1-4, og således vurderes boniteten af porteføljen samlet set som god jf. Tabel 5.

Figur 2
Udvikling i nøgletallet "Summen af store engagementer"

Note: Tallene er opgjort på baggrund af de indberettede værdier for koncernen for \$145 engagementer efter fradrag, der er større end eller lig med 10 pct. af basiskapitalen og følger den til enhver tid gældende lovgivning.

Tabel 4
Bruttoudlån og garantier, nedskrivninger og restancer fordelt på §145 engagementer over 10 mio. kr.

	Bruttoudlån og garantier 1.000 kr.	Nedskrivninger på udlån 1.000 kr.	Restancer 1.000 kr.	Antal §145 kunder
§145 engagementsintervaller, ultimo 2012				
10 - 25 mio. kr.	652.268	113.230	12.183	55
25 - 50 mio. kr.	820.096	135.282	15.781	29
50 - 100 mio. kr.	431.235	2.895	71	9
>100 mio. kr.	3.438.509	307.818	653	17
I alt	5.342.108	559.225	28.688	110

Note: Nedskrivninger indeholder summen af individuelle og gruppevise nedskrivninger og hensættelser. Restancer er opgjort som i årsregnskabsnoter side 55. Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter og eksklusiv udlån til bankens datterselskaber.

Tabel 5
§145 engagementer over 10 mio. kr. fordelt på brancher og ratingklasser

	Rating 1-4 1.000 kr.	Rating 5-8 1.000 kr.	Rating 9-10 1.000 kr.	I alt 1.000 kr.
Branchefordeling, ultimo 2012				
Offentlige myndigheder	21.681	41.943	13.036	76.660
Erhverv				
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	0	31.909	0	31.909
Industri og råstofudvinding	129.360	2.741	2.856	134.957
Energiforsyning	0	1	2	3
Bygge og anlæg	127.644	142.213	55.073	324.930
Handel	244.678	20.473	23.156	288.307
Transport, hoteller og restauranter	173.778	107.858	23.354	304.990
Information og kommunikation	4.000	0	6.741	10.741
Finansiering og forsikring	903.597	102.781	170.728	1.177.106
Fast ejendom	512.693	212.773	762.578	1.488.044
Øvrige erhverv	1.291.686	33.430	61.843	1.386.959
I alt erhverv	3.387.436	654.179	1.106.331	5.147.946
Private	64.326	2.412	50.764	117.502
I alt	3.473.443	698.534	1.170.131	5.342.108

Note: Opgørelsen er baseret på bruttoudlån og garantier. Branchefordelingen følger §93 i Bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. og er tildelt enkeltkunder, der indgår i §145 engagementer > 10 mio. kr. CPR-kunder med branchekode klassificeres under brancherne for Erhverv, hvorfor tabellen ikke kan sammenlignes med bankens interne kundegruppering i "Privat" og "Erhverv". Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter og eksklusiv udlån til bankens datterselskaber.

Krediterisici fordelt på segmenter

Den samlede krediterisiko styres efter politikker og rammer, der er vedtaget og fastlagt af bankens bestyrelse og direktion. Bankens kreditområde fastlægger gennem forretningsgange og bevillingsinstrukser, hvorledes politikker og rammer for risiko og sikkerhedsstillelse skal implementeres i den daglige kreditstyring.

Kreditbeføjelser er uddelegeret, så de fleste beslutninger på privatkunder kan træffes i den enkelte filial. Større og særligt komplicerede kreditforhold håndteres i tæt samarbejde med Kreditområdet.

Figur 3 nedenfor viser bankens eksponering på de væsentligste kundesegmenter målt på bruttoudlån og garantier ultimo 2012. Banken er kendetegnet ved at have en lavere andel af "Erhvervs-kunder", en højere andel af "Privatkunder med andelsbolig" samt en højere andel af "Foreninger mv." end sammenlignelige banker. Portefølgefordelingen er i store træk uændret i forhold til ultimo 2011.

Privatkunder

Eksponeringer mod "Private" er karakteriseret ved en meget betydelig spredning og væsentlig sikkerhedsdækning jf. Tabel 6 og Tabel 7. Det betyder, at enkeltstående tab kan anses for ubetydelige, medmindre der på samme tid er tale

om et stort antal af tab, som eksempelvis kan indtræffe i forbindelse med alvorlig økonomisk recession.

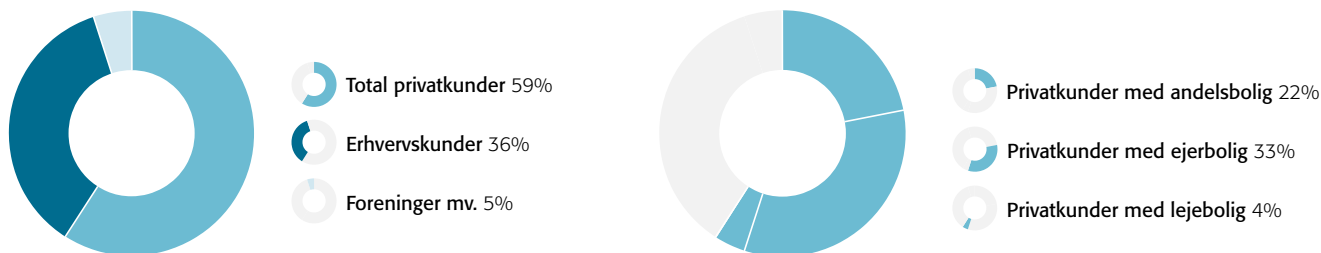
Kreditværdigheden på private husholdninger vurderes på basis af kundens rating i kombination med en individuel vurdering af kundens samlede økonomi, jobsituation, alder mv. Vurderingen tager udgangspunkt i kundens lønsedler, årsopgørelser, kontoadfærd, budgetter og kendskab til kunden, hvilket giver et samlet billede af den økonomiske situation.

Set i lyset af udviklingen i arbejdsløsheden vil fokus fremadrettet stadig være på de privatkunder, der til trods for skattelettelse og den lave rente stadig har problemer med at afdrage på deres gæld, og kunder som i tilfælde af en rentestigning ikke længere er i stand til at overholde deres betalingsforpligtelser. Endvidere er fokus rettet mod de privatkunder, hvis afdragsfrihed ophører.

Eksponeringen mod bankens privatkunder er yderligere opdelt i kundesegmenter afhængig af låntagers status på boligmarkedet jf. Tabel 6 og Tabel 8. Hvert af de tre kundesegmenter, "Ejeboligkunder", "Andelsboligkunder" og "Lejeboligkunder" håndteres efter særskilte retningslinjer, idet lånevilkår, adfærd og risiko i segmenterne er forskellige. Segmenterne "Ejebolig" og "Andelsbolig" udgør 55 pct. af bankens samlede udlånsvolumen ultimo 2012.

Figur 3

Bankens udlånportefølje fordelt på segmenter målt på bruttoudlån og garantier ultimo 2012

Note: Fordelingen af hovedsegmenterne "Privat" og "Erhverv" følger bankens interne kunde-gruppering, idet "Erhverv" er opdelt i "Erhvervs-kunder" og "Foreninger mv." Offentlige institutioner indgår i gruppen "Erhvervs-kunder".

Tabel 6
Bruttoudlån og garantier, nettoudlån og garantier, sikkerheder, blankoandel og restancer fordelt på privatkundesegmenterne "Ejerbolig", "Andelsbolig" og "Lejebolig"

	Ejerbolig 1.000 kr.	Andelsbolig 1.000 kr.	Lejebolig 1.000 kr.	I alt 1.000 kr.
Ultimo 2012				
Bruttoudlån og garantier (før nedskrivninger mv.)	6.836.098	4.470.401	884.468	12.190.967
Nettoudlån og garantier (efter nedskrivninger mv.)	6.470.416	4.410.307	826.891	11.707.614
Sikkerheder	2.707.749	3.655.244	168.397	6.531.390
Blankoandel	58%	17%	80%	44%
Restancer	32.030	7.374	3.919	43.323
Restancepct. af restancer i alt	36%	8%	4%	48%
Udlånspect. af udlån i alt	33%	22%	4%	59%

Note: Nedskrivningerne indeholder individuelle og gruppevisse nedskrivninger og hensættelser. Restancer er opgjort som i årsregnskabets note side 55.

Tabel 7
Nettoudlån og garantier for privatkundesegmentet fordelt på engagementsintervaller og ratingklasser

	Rating 1-4 1.000 kr.	Rating 5-8 1.000 kr.	Rating 9-10 1.000 kr.	I alt 1.000 kr.
Engagementsintervaller, ultimo 2012				
0 - 500 t. kr.	2.843.398	1.467.094	91.943	4.402.435
500 - 2.000 t. kr.	4.530.226	1.655.319	153.372	6.338.917
2.000 - 4.000 t. kr.	447.158	157.534	32.300	636.992
4.000 - 10.000 t. kr.	158.118	79.849	22.834	260.801
10.000 - 25.000 t. kr.	58.797	0	9.672	68.469
> 25.000 t. kr.	0	0	0	0
I alt	8.037.697	3.359.796	310.121	11.707.614

Note: Opgørelsen er baseret på nettoudlån og garantier.

Tabel 8
Bruttoudlån og garantier fordelt på privatkundesegmenterne "Ejerbolig", "Andelsbolig" og "Lejebolig" og ratingklasser

	Rating 1-4 1.000 kr.	Rating 5-8 1.000 kr.	Rating 9-10 1.000 kr.	I alt 1.000 kr.
Privatkundesegmenter, ultimo 2012				
Ejerbolig	4.586.507	1.692.038	557.553	6.836.098
Andelsbolig	3.192.504	1.152.563	125.334	4.470.401
Lejebolig	265.688	543.445	75.335	884.468
I alt	8.044.699	3.388.046	758.222	12.190.967

Note: Opgørelsen er baseret på bruttoudlån og garantier.

Bankens sikkerheder for privatsegmentet består overvejende af pant i fast ejendom, men trods de tidligere års negative udvikling på boligmarkedet og en mere forsigtig værdiansættelse i banken, er blankoandelen på privatsegmentet på et tilfredsstillende niveau.

Fordelingen af de tre privatkundesegmenter på bruttoudlån og garantier, nettoudlån og garantier, sikkerheder, blankoandel og restancer er vist i Tabel 6.

A. Ejerboligkunder

Eksponeringen mod privatkunder med ejerbolig udgør 33 pct. af udlånsporteføljen målt på bruttoudlån og garantier ultimo 2012 jf. Figur 3. Friværdierne er reduceret som følge af de tidligere års faldende priser på ejerboliger og har sammen med en mere forsigtig blankoopgørelse i banken forøget blankoandelen. Blankoandelen er stadig på et tilfredsstillende niveau.

Antallet af svagt formuende eller teknisk insolvente bolig-ejere, som ikke kan tåle indkomstbortfald af længere varighed, er overvejende begrænset til ejere med lav anciennitet på de dele af ejerboligmarkedet, hvor priserne samtidig er faldet mest og/eller med meget høj belåningsgrad f.eks. i forbindelse med overforbrug. Andelen af disse truede kunder er forholdsvis beskeden som følge af den gode spredning i ejerboligporteføljen samt den lave rente. Hertil kommer, at tabene typisk først opstår, når kunderne tvinges til salg af ejendomme.

Banken yder generelt lån med sikkerhed i det finansierede aktiv. I denne forbindelse kan det bemærkes, at banken generelt ikke medvirker til spekulation baseret på belåning i fast ejendom.

Bortfald af afdragsfrihed, en stigende arbejdsløshed i en længere periode og/eller en længerevarende rentestigning vurderes at være de største risici i dette segment, da en stor del af kunderne har variabelt forrentede lån. En høj andel af de variabelt forrentede lån er dog med renteloft. Den betydeligt faldende og nu historisk lave rente forventes derfor i høj grad at kompensere for et eventuelt indkomstfald i dette kundesegment. Betalingsdisciplinen for ejerboligkunder i 2012 er stort set uændret i forhold til 2011. Set i lyset af den generelle samfundsøkonomiske udvikling kan dette bl.a. tilskrives den fortsatte lave rente, skattelettelserne samt de frigivne efterlønsmidler. Boniteten i segmentet vurderes som god, hvilket understøttes af

at 67 pct. af bruttoudlån og garantier ultimo 2012 i ejerboligsegmentet ligger i ratingklasse 1-4, jf. Tabel 8.

B. Andelsboligkunder

Eksponeringen mod privatkunder med andelsbolig er en konsekvens af en lovændring i 2005, der gav mulighed for at tage pant i andelsboligen, og bankens fokus på området har gjort, at andelen er vokset til 22 pct. af den samlede portefølje målt på bruttoudlån og garantier jf. Figur 3. Andelen af den samlede portefølje er på niveau med ultimo 2011. Kombineret med at banken har haft udlånsvækst i 2012, er der reelt tale om en fortsat udlånsstigning i andelsboligsegmentet. Det er bankens forventning for 2013, at der fortsat vil være vækst på boligområdet, herunder andelsboligsegmentet.

Andelsboligmarkedet er mindre gennemsigtigt end ejerboligmarkedet. På baggrund heraf indførte Dansk Ejendoms-mæglerforening pr. 1. november 2012 nye regler for, hvad salgspstillingen for en andelsbolig skal indeholde med henblik på, at give potentielle andelsboligkøbere en hjælpende hånd til at finde vej på andelsboligmarkedet. Der er dog stadig væsentlig forskel på prisfastsættelsespraksis blandt andelsboligforeninger, hvorfor prisudviklingen på andelsboligmarkedet fortsat er svær at vurdere. De prisfald, der er konstateret i løbet af 2008-2012, er kommet med forsinkelse i forhold til ejerlejligheder og parcelhuse. Andelsboligporteføljen i Arbejdernes Landsbank vurderes – til trods for den betydelige koncentration i Hovedstadsregionen – som relativt resistent og mindre følsom end ejerboligsegmentet på grund af, at der foretages en individuel vurdering af den enkelte andelsboligforening i bankens portefølje. Generelt medfører det mere forsigtige vurderingsprincipper i forbindelse med fastsættelse af den maksimale lovlige andelsværdi. Udlånets tunge orientering mod den ældre boligmasse reducerer yderligere risikoen sammenlignet med f.eks. udlån til nybyggeri og ejerboliger.

Med henblik på at begrænse risikoen på dette segment har banken udviklet særlige forretningsgange og værktøjer til vurdering af såvel den private låntagers økonomi som den bagvedliggende andelsboligforenings økonomi. Værdiansættelsen efterprøves med sammenligninger af priserne på tilsvarende andelsboliger i samme kvarter. Yderligere sammenlignes med etagemeterpriser på ejerboliger i samme område, og tilsvarende sammenlignes brutto/nettohuslejen med sammenlignelige ejerboliger. I forbindelse med værdiansættelsen af andelsboligen er det et krav, at både

etagemeterpriser og brutto/nettohusleje ligger minimum 20 pct. under sammenlignelige ejerboliger.

Betalingsdisciplinen for 2012 er svagt forbedret i forhold til 2011. Andelsboligsegmentet er det segment med den laveste restanceprocent målt i forhold til segmentets udlånsandel jf. Tabel 6. Segmentets restancer udgør kun 8 pct. af bankens samlede restancer og kun 0,2 pct. af de samlede andelsboligudlån. Andelsboligsegmentet har i 2012 vist svagt faldende handelsværdier og dermed svagt stigende blanko. Boniteten af andelsboligsegmentet vurderes fortsat som god, hvilket også afspejles i ratingen, hvor 71 pct. af segmentets bruttoudlån og garantier ultimo 2012 ligger i ratingklasse 1-4 jf. Tabel 8 – en forbedring i forhold til ultimo 2011, hvor 68 pct. af segmentets bruttoudlån og garantier lå i ratingklasse 1-4.

C. Lejeboligkunder

Eksponeringen mod privatkunder med lejebolig udgør 4 pct. målt på bruttoudlån og garantier ultimo 2012 og vægter derfor relativt mindre end eksponeringen mod ejerbolig- og andelsboligsegmenterne.

Segmentet har i sagens natur ikke oplevet formuetab som på ejerboligboligmarkedet, men har heller ikke fået del i de tidligere års massive værdistigninger på ejerboligmarkedet. Typisk er udlånet i dette segment ikke så stort som i de to øvrige grupper, hvorfor rentefølsomheden typisk ikke er ligeså udtalt. Betalingsdisciplinen er forbedret i 2012, og

restanceprocenten målt i forhold til segmentets bruttoudlån og garantier er forbedret. Der er fortsat usikkerhed om, i hvilket omfang en stigning i arbejdsløsheden for 2013 vil påvirke segmentet. Boniteten i segmentet vurderes som mindre god, idet 70 pct. af bruttoudlån og garantier ultimo 2012 ligger i ratingklasse 5-10 jf. Tabel 8.

Erhvervskunder

Eksponeringen mod de rene erhvervskunder er begrænset sammenlignet med andelen i pengeinstitutter af samme størrelse.

I bankens "Vision 2015" er bankens strategi at skabe bæredygtig vækst inden for erhverv. Erhvervssegmentet udgør 36 pct. af de samlede bruttoudlån og garantier ultimo 2012 jf. Figur 3, hvilket er en fremgang på 2 procentpoint i forhold til ultimo 2011 – overvejende i ratinggruppe 1-4 jf. Tabel 2, Tabel 3, Tabel 10 og Tabel 11. Bortset fra få større erhvervsengagementer er segmentet kendetegnet ved et stort antal mindre og mellemstore primært ejerledede virksomheder. Der er endvidere tale om en ganske pæn branchemæssig spredning, se branchefordelingen på koncernniveau jf. Tabel 19.

Det er bankens strategi jf. "Vision 2015" at øge udlånet mod mindre og mellemstore virksomheder, primært ejerledede virksomheder. Det er bankens politik, at en væsentlig del af erhvervsengagementet skal være dækket af sikkerheder i selskabets aktiver eventuelt suppleret med hæftelse fra virksomhedsejer. Udlånsvæksten i erhvervssegmentet har

Tabel 9

Bruttoudlån og garantier, nettoudlån og garantier, sikkerheder, blankoandel og restancer fordelt på erhvervskundesegmenterne "Erhverv" og "Foreninger"

	Erhverv 1.000 kr.	Foreninger 1.000 kr.	I alt 1.000 kr.
Ultimo 2012			
Bruttoudlån og garantier (før nedskrivninger mv.)	7.516.729	1.113.353	8.630.082
Nettoudlån og garantier (efter nedskrivninger mv.)	6.967.199	1.059.865	8.027.064
Sikkerheder	1.286.246	434.641	1.720.887
Blankoandel	82%	59%	79%
Restancer	24.568	21.117	45.685
Restancepct. af restancer i alt	28%	24%	52%
Udlånspect. i alt	36%	5%	41%

Note: Nedskrivningerne indeholder individuelle og gruppevisse nedskrivninger og hensættelser. Restancer er opgjort som i årsregnskabet side 55. Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter.

bidraget positivt hertil, idet den samlede blankoandel er faldet på trods af mere forsigtige værdiansættelser og blankoopgørelser. Banken har allerede for flere år siden valgt at begrænse udlånet til virksomheder, som er afhængige af udviklingen i ejendomsmarkedet, og det er bankens politik ikke at indgå i projektfinsieringer, hvor der ikke på forhånd er sikret de nødvendige driftsindtægter til at servicere den samlede gældsætning. Arbejdernes Landsbank ønsker alene at deltage i finansiering af forretninger, som banken forstår og rådgivningsmæssigt kan håndtere, og hvor risikoprofilen matcher bankens kreditpolitik. Det er som udgangspunkt, bankens politik ikke at yde lån til fiskeri og landbrug samt brancher og virksomheder, som banken etisk og politisk ikke vil sidestilles med.

Kreditværdigheden vurderes på basis af en gennemgang af virksomhedens evne til at håndtere de påtagne gældsforpligtelser. I bevillingsgrundlaget indgår bl.a. virksomhedens rating og styrkeprofil. Grundlaget for bearbejdning og håndtering af erhvervskundernes engagement er beskrevet i interne forretningsgange. Typisk baseres vurderingen også på idégrundlag, regnskaber, budgetter, forretningsplaner samt indsigt i virksomhedsejernes privatøkonomiske forhold. Bankens kreditpolitik lægger op til, at også erhvervsengagementer baseres på helkundeforhold og indeholder indehavers bankengagement. Dette sker med ønsket om at yde den bedst mulige rådgivning, men også i høj grad for at have det bedste overblik over kundens samlede økonomiske forhold.

Betalingsdisciplinen i erhvervssegmentet er forbedret siden ultimo 2011. Restancer i segmentet udgør 28 pct. af bankens samlede restancer, hvilket er en forbedring på 6 procentpoint og væsentligt under segmentets udlånsandel på 36 pct. jf. Tabel 9. Dette kan hovedsageligt tilskrives, at bankens mindre erhvervs-kunder ikke er ligeså påvirket af den negative samfundsmæssige udvikling, som har været tilfældet de forrige år.

En stadig faldende efterspørgsel vurderes fortsat at være en af de største risikofaktorer for dette segment, idet en svigtende afsætning typisk vil medføre et likviditetspres på virksomheden, hvilket forstærkes af kundernes stigende vanskeligheder med at betale. Boniteten vurderes fortsat som god, idet 72 pct. af segmentets bruttoudlån og garantier ultimo 2012 ligger i ratingklasse 1-4 jf. Tabel 10 og Tabel 11.

Foreninger mv.

Som følge af bankens idégrundlag og historiske udgangspunkt, har banken en vis eksponering rettet mod foreninger, herunder fagforeninger og almene boligorganisationer. Banken har derfor en specialiseret erfaring med kreditvurdering på disse segmenter. Banken har løbende arbejdet med at styrke samarbejdet med foreningerne og er kommet væsentlig tættere på foreningernes beslutningstagere. I bevillingsgrundlaget indgår foreningens grundlag og vedtægter, formueforhold, sikkerhed samt foreningens drift og ledelse.

Tabel 10
Nettoudlån og garantier for erhvervskundesegmentet fordelt på engagementsintervaller og ratingklasser

	Rating 1-4	Rating 5-8	Rating 9-10	I alt
	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.
Engagementsintervaller, ultimo 2012				
0 - 500 t. kr.	49.206	132.424	9.727	191.357
500 - 2.000 t. kr.	166.945	203.061	20.324	390.330
2.000 - 4.000 t. kr.	200.310	97.021	19.440	316.771
4.000 - 10.000 t. kr.	235.384	127.176	39.405	401.965
10.000 - 25.000 t. kr.	396.526	231.779	50.562	678.867
> 25.000 t. kr.	5.175.484	346.585	525.705	6.047.774
I alt	6.223.855	1.138.046	665.163	8.027.064

Note: Opgørelsen er baseret på nettoudlån og garantier. Tallene er eksklusiv kreditinstitutter.

Eksposeringen mod foreninger udgør 5 pct. af de samlede bruttoudlån og garantier ultimo 2012 jf. Figur 3. Samlet set er det en mindre, men ikke ubetydelig andel af kundeudlånsporteføljen, som er kendetegnet ved en forholdsvis pæn spredning. Betalingsdisciplinen i foreningssegmentet er forværret i 2012, og restancerne i segmentet udgør 24 pct. af bankens samlede restancer. Endvidere er blanko-

andelen forøget til 59 pct. Forværringen kan hovedsageligt tilskrives bankens udlån til andelsboligforeninger, hvor der kan konstateres en vis forværring. Boniteten af porteføljen vurderes fortsat som god, idet 71 pct. af segmentets bruttoudlån og garantier ligger i ratingklasse 1-4 jf. Tabel 10 og Tabel 11.

Tabel 11
Bruttoudlån og garantier fordelt på erhvervskundesegmenterne "Erhverv", "Foreninger" og ratingklasser

	Rating 1-4 1.000 kr.	Rating 5-8 1.000 kr.	Rating 9-10 1.000 kr.	I alt 1.000 kr.
Erhvervskundesegment, ultimo 2012				
Erhverv	5.442.827	896.066	1.177.836	7.516.729
Foreninger	789.893	249.822	73.638	1.113.353
<i>I alt</i>	<i>6.232.720</i>	<i>1.145.888</i>	<i>1.251.474</i>	<i>8.630.082</i>

Note: Opgørelsen er baseret på Bruttoudlån og garantier. Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter.

Systemer til risikoreportering, -måling og -overvågning

Grundlaget for kreditvurderinger revurderes mindst én gang årligt, forudsat at engagementet er over en vis grænse. I praksis ajourføres grundlaget ofte hyppigere, eksempelvis i forbindelse med den løbende kundekontakt.

Bestyrelsen gennemgår hvert kvartal udviklingen i udlånsporteføljen i form af både en kort opsummering af de væsentligste risici og fokusområder og en rapport, der belyser udviklingen fra seneste kvartaler. Rapporten indeholder detaljerede specifikationer af saldi, overordnet overtræksniveau, 90 dages overtræk, udlånssegmenter, brancher, migration i ratingklasser osv. Herudover gennemgår bestyrelsen hver måned udviklingen i bankens månedsbalance og lånebevillinger over en vis størrelse.

Kvaliteten af den samlede portefølje vurderes bl.a. ved den årlige aktivgennemgang i Kreditområdet med efterfølgende forelæggelse for bestyrelsen samt bankens interne og eksterne revision.

Kunder med objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) udvælges overvejende maskinelt på baggrund af udvalgte

kriterier og kundens ratingklasse. Disse kunder gennemgås minimum kvartalsvis af filialrådgiverne med henblik på udarbejdelse af handlingsplaner og på at foretage beregning/vurdering af nedskrivningsbehov. Kreditområdet gennemgår efterfølgende filialernes arbejde.

Betalingsdisciplinen overvåges løbende ved hjælp af overtrækslister, som rådgiverne behandler dagligt. Overtræk over 50.000 kr. eller over 10.000 kr. og med en løbetid på mere end 90 dage kommenteres ugentligt af filialdirektøren og sendes til bankens kreditområde. Kreditområdet kontrollerer ved hjælp af stikprøver og overtrækslister, om filialernes handlingsplaner og opfølgninger er tilstrækkelige.

Kreditområdet foretager løbende kreditgennemgange, hvor filialerne får en ekstraordinær gennemgang af de svage kunder samt en fysisk gennemgang af indholdet i kundemapperne. Der foreligger en turnus, således at alle filialer vil blive gennemgået inden for et tidsrum på 3-4 år – og oftere, hvor statistiske analyser tilsiger dette.

Endelig understøttes kreditovervågningen af ad hoc analyser på baggrund af udviklingen i porteføljen samt faste opgaver i forbindelse med opgørelse af det kvartalsvise

solvensbehov og den kvartalsvise vurdering af behovet for individuelle og gruppevise nedskrivninger.

Udlån med restancer

Bankens nettoudlån med restancer er koncentreret på restancer med kort løbetid hovedsageligt på privatkunde-segmentet jf. Tabel 12.

Betragtes branchefordelingen for erhverv er udlån med restancer hovedsageligt fordelt på brancherne "Øvrige erhverv", "Fast ejendom", "Finansiering og Forsikring" og "Handel". Udlån med restancer på mere end 90 dage er overvejende relateret til få overtræk på enkelte store engagementer. Samlet udgør udlån med restancer 9 pct. af bankens samlede nettoudlån ultimo 2012. Heraf udgør udlån med mere end 90 dage restance 0,5 pct. jf. Tabel 13.

Tabel 12
Udlån i restance opdelt på restancernes alder og udlånssegment

	Ejerbolig 1.000 kr.	Andelsbolig 1.000 kr.	Lejebolig 1.000 kr.	Erhverv 1.000 kr.	Foreninger 1.000 kr.	I alt 1.000 kr.
Restancedage, ultimo 2012						
1 - 30 dage	527.767	440.852	56.186	441.406	62.384	1.528.595
31 - 60 dage	37.828	24.622	5.292	20.017	173	87.932
61 - 90 dage	20.866	11.804	3.731	227	5	36.633
91 - dage	37.360	8.352	2.691	20.147	30.162	98.712
I alt	623.821	485.630	67.900	481.797	92.724	1.751.872

Note: Opgørelsen er baseret på udlånssaldoen på kunder i restance, som opgjort i årsregnskabets note side 55. Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter, men inklusiv bankens udlån til datterselskaber.

Tabel 13
Udlån med restancer fordelt på brancher og restancernes alder

	1 - 30 dage 1.000 kr.	31 - 60 dage 1.000 kr.	61 - 90 dage 1.000 kr.	91 - dage 1.000 kr.	I alt 1.000 kr.
Branchefordeling, ultimo 2012					
Offentlige myndigheder	999	166	0	0	1.165
Erhverv					
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	3.710	6	55	265	4.036
Industri og råstofudvinding	18.772	303	381	125	19.581
Energiforsyning	0	1	2	3	6
Bygge og anlæg	45.300	3.088	896	254	49.538
Handel	167.289	6.747	2.714	18.427	195.177
Transport, hoteller og restauranter	34.266	3.355	1.126	1.910	40.657
Information og kommunikation	15.328	222	1.673	8.741	25.964
Finansiering og forsikring	129.017	10.092	0	5.030	144.139
Fast ejendom	74.551	0	0	30.600	105.151
Øvrige erhverv	162.177	2.830	331	7.126	172.464
I alt erhverv	650.410	26.644	7.178	72.481	756.713
Private	877.186	61.122	29.455	26.231	993.994
I alt	1.528.595	87.932	36.633	98.712	1.751.872

Note: Opgørelsen er baseret på udlånssaldo på kunder i restance, som opgjort i årsregnskabets noter side 55. CPR-kunder med branchekode klassificeres under brancherne for erhverv. Tallene er eksklusiv udlån til kreditinstitutter.

Banken har "early warning" lister, som er med til at nedbringe antallet af kunder med 90 dages overtræk. Banken har en målsætning om at nedbringe niveauet ved i samarbejde med kunden at finde varige løsninger på eventuelle problemer frem for midlertidige lappeløsninger. Denne fremgangsmåde forventes at sikre, at antallet af kunder, som banken i sidste ende får et tab på, begrænses på langt sigt. Restancebeløbet for udlån med mere end 90 dages restance er forøget i forhold til ultimo 2011 og er i høj grad koncentreret på branchen "Handel" jf. Tabel 13.

Politikker til afdækning og reduktion af kunderisici

Banken anvender de muligheder, der er for at reducere risikoen, ved som alt overvejende hovedregel at have sikkerhed i de objekter, den finansierer. Den værdi, som sikkerhederne er opgjort til, er beregnet efter et forsigtighedsprincip. Dette indebærer, at en del aktiver af forsigtighedsgrunde opgøres til en reduceret værdi eller værdien 0 kr., hvorfor den reelle sikkerhedsværdi vurderes at være betydeligt højere end opgjort i Tabel 14 og Tabel 15.

Tabel 14
Bankens sikkerheder for privatkunder

	I alt				
	Ejerbolig 1.000 kr.	Andelsbolig 1.000 kr.	Lejebolig 1.000 kr.	2012 1.000 kr.	2011 1.000 kr.
Sikkerheder for privatkunder, ultimo 2012					
Nettoudlån og garantier					
Ejendomme	2.338.744	3.630.504	51.543	6.020.791	6.448.148
Værdipapirer, obligationer, kontant indestående mv.	96.420	3.260	11.338	111.018	190.622
Biler	197.842	15.652	93.806	307.300	338.318
Kautationer og garantier	11.172	0	2.281	13.453	740
Øvrige sikkerheder	63.571	5.828	9.429	78.828	303.348
I alt	2.707.749	3.655.244	168.397	6.531.390	7.281.176

Note: Opgjorte belåningsværdier af deponerede sikkerheder i henhold til bankens forretningsgang.

Tabel 15
Bankens sikkerheder for erhvervs kunder

	I alt			
	Erhverv 1.000 kr.	Foreninger 1.000 kr.	2012 1.000 kr.	2011 1.000 kr.
Sikkerheder for erhvervs kunder, ultimo 2012				
Nettoudlån og garantier				
Ejendomme	1.038.875	217.624	1.256.499	1.129.315
Værdipapirer, obligationer, kontant indestående mv.	151.429	190.520	341.949	573.235
Biler	23.482	0	23.482	33.322
Kautationer og garantier	2.951	356	3.307	500
Øvrige sikkerheder	69.509	26.141	95.650	108.152
I alt	1.286.246	434.641	1.720.887	1.844.524

Note: Opgjorte belåningsværdier af deponerede sikkerheder i henhold til bankens forretningsgang.

Vurdering af sikkerhedernes værdi er en væsentlig faktor til fastlæggelse af bankens risici. Alle større engagementer revurderes løbende og som minimum én gang årligt på grundlag af kundens regnskaber, budgetter, forretningsplan mv. Såfremt udviklingen i objektive indikatorer vurderes at give anledning til beregning af nedskrivningsbehov af engagementernes værdi, foretages nedskrivninger efter de herfor fastsatte regler. Opgørelsen af belåningsværdier tager udgangspunkt i bankens forretningsgang herfor. I vurderingen af engagementernes betalingsrækker opgøres sikkerhederne til skønnede dagsværdier.

- Lån til privatkunder afdækkes i størst muligt omfang ved forskellige former for sikkerheder. Det sker typisk ved at tage tinglyst pant i ejerboliger eller andelsboliger. Desuden tages der pant i biler mv.
- Lån til erhvervs kunder i ejerledede virksomheder (A/S og ApS) kræver som hovedregel helt eller delvist personlig kaution suppleret med forskellige former for sikkerhedsstillelse.
- Lån til foreninger ydes ofte mod en vis sikkerhed for likviditeten i form af medlemmernes hæftelse for betaling af kontingent, alternativt med solidarisk hæftelse eller realsikkerheder.

Derudover foretager banken løbende vurdering af værdien af den stillede sikkerhed, som opgøres som det forventede nettoprovenu ved realisation. Banken vurderer i hvert enkelt misligholdelsestilfælde om tvangsrealisation af en sikkerhed er det, der tjener banken bedst i relation til minimering af bankens risiko for tab. Konjunktur- og markedsforholdene for realisation af aktiver kan variere betydeligt, hvorfor banken fra tid til anden overtager aktiver, som har været stillet som sikkerhed.

Fordelt på sikkerhedstyper for private med ejer- eller andelsbolig er det ejendomme, der udgør den største del af de samlede sikkerheder jf. Tabel 14 nedenfor.

Banken benytter ikke instrumenter som Credit Default Swaps eller andre former for forsikring til afdækning af sine risici på udlån til kunder.

Udvikling af kreditporteføljeværktøjer

Værktøjer til måling og vurdering af bankens kreditrisici udvikles og forbedres løbende. Bankens ratingmodel er de sidste år blevet en integreret del af kreditstyringen. Ratingen er en central parameter i udvælgelsen af kunder med

objektiv indikation for værdiforringelse (OIV), ligesom den er central i bankens solvensbehovsmodel og i bankens model for gruppevise nedskrivninger.

Banken har løbende fokus på forbedring af datakvaliteten, idet forkerte eller mangelfulde oplysninger kan give et forkert beslutningsgrundlag og eventuelt en misvisende rating.

Bankens filialledelse har yderligere adgang til en række kvartalsvise og månedsvise rapporter, der skal bidrage til at give filialledelsen et bedre overblik over risikoen i udlånsporteføljen og til at identificere eventuelle indsatsområder.

Banken er endvidere repræsenteret i BEC projekter, herunder i projekter til styring og overvågning af kreditrisici. I 2012 implementerede banken således BEC's risikoreporteringsværktøj og tog det i brug udvalgte steder. Primo 2013 vil det blive yderligere integreret, idet filialerne også får adgang. I BEC-regi arbejdes der yderligere på et tværgående risikostyringsværktøj til brug for § 70/71-rapportering.

Endvidere blev der i bankens bestyrelse i 2012 introduceret et automatisk beregnet kreditbarometer, der objektivt måler kreditkvaliteten. Kreditbarometeret kan også bruges som benchmark til det individuelle solvensbehov.

Aktiviteter i AL Finans A/S

Datterselskabet AL Finans' aktiviteter er fordelt på tre forretningsområder

1. Billån
2. Finansiell og operationel leasing, primært biler
3. Factoring

AL Finans har ikke automatiske rating- eller scoresystemer til bedømmelse af kreditrisici, men har til gengæld stor erfaring inden for alle de produktspecifikke forretningsområder.

Der foretages hvert kvartal manuelle gennemgange af alle udlån med svaghedstegn baseret på produktopdelte segmenter. En gang om året laves en aktiv gennemgang, hvor kreditrisikoen bedømmes for de større engagementer, og nedskrivninger sker i det omfang, der er objektive indikationer for værdiforringelse (OIV). For størstedelen af alle udlån er der sikkerheder i form af det belånte aktiv, hvor der foreligger offentlige kataloger til bedømmelse af aktivets værdi.

Ligesom for 2011 er der for 98 pct. af billånsporteføljen en udbetaling på 20 pct. eller mere jf. Tabel 16. Biler er forholdsvis lette at værdifastsætte og lette at omsætte. Da markederne p.t. er i ubalance, vil der fremadrettet være en øget risiko for, at aktiverne ikke længere dækker restgælden. 95 pct. af selskabets finansierede aktiver er biler, hvoraf blankolån udgør under 1 pct. Kreditkvaliteten anses for at være høj, og de gruppevis nedskrivninger på restancekunder er faldet fra 2009 til 2012.

Tabel 16
Fordeling af udbetalingsprocenter på billån

	2012		2011	
	1.000 kr.	Pct.	1.000 kr.	Pct.
Udbetalingsprocenter på billån				
0 - 9 %	23.781	2	26.250	2
10 - 19 %	8.131	1	7.943	1
20 - 29 %	1.095.433	76	790.962	76
30 - 39 %	180.919	13	132.980	13
40 - 99 %	107.086	8	80.312	8
<i>I alt</i>	<i>1.415.350</i>	<i>100</i>	<i>1.038.447</i>	<i>100</i>

Risikoen for billån og leasing er overvejende relateret til, hvorvidt værdien af de underliggende aktiver kan realiseres til de værdier, som de blev skønnet til ved etableringen af de respektive kundeforhold jf. den høje sikkerhedsdækning i Tabel 17 og Tabel 18. I AL Finans er en af de væsentlige risikofaktorer således faldende realisationsværdier på særligt biler.

I 2012 har brugtvognspriserne for mindre biler været presset af lave priser på nye små biler, mens det for store biler har

været omvendt. Samlet set vurderes priserne for AL Finans at have været rimeligt stabile. Det niveau, hvorpå der nu handles, anses for realistisk også på halvårs sigt. Der kan dog forekomme prisned sættelser i brugtbilssegmenter, hvor AL Finans er eksponeret. Dette vil indebære en risiko for AL Finans, dels på biler hjemkommet efter leasing (operationelle aftaler) og dels på biler, der indleveres efter misligholdelse, hvilket gælder både leasing og lån. Også en omlægning af registreringsafgiften vil kunne påvirke AL Finans, og denne påvirkning kan betyde umiddelbare negative følger, uanset om der tilrettelægges en længere "overgangsperiode".

Henover de seneste par år har antallet af biler, der er taget tilbage, været faldende, mens det gennemsnitlige tab pr. enhed har været nogenlunde konstant. Bilpriserne er stabiliseret, og en stor del af porteføljen er udskiftet de seneste år og er således gearret til de nye aktuelle priser. For 2013 forventes et niveau som for 2012 for både tilbageleverede biler og gennemsnitlige tab.

I factoringforhold er der to niveauer af betalingsforpligtelser. Første niveau er debitorniveauet, og hvis ikke debitor kan betale, så er næste niveau klientniveauet. Herudover er fordringerne typisk belånt med 80 pct., hvilket ved normal koncentration giver god dækning for betalingsforpligtelserne. En række engagementer er endvidere afdækket via garantiforsikringsselskaber. Dækninger udgør ca. 164 mio. kr., svarende til ca. 27 pct. af udestående debitorsaldi. Endvidere har banken tegnet en kriminalitetsforsikring, der sikrer hele koncernen mod større tab som følge af svindel.

Eksponeringer opdelt på de respektive forretningsområder er vist i Tabel 17 og Tabel 18.

Tabel 17
Udlån før nedskrivninger og sikkerhedsfordeling af privatporteføljen i AL Finans

	2012			2011		
	Saldo 1.000 kr.	Sikkerhed 1.000 kr.	Antal kunder	Saldo 1.000 kr.	Sikkerhed 1.000 kr.	Antal kunder
Forretningsområder, private						
Billån (Gældsbreve)	170.209	126.224	1.485	180.651	133.453	1.683
Billån (Købekontrakter)	1.182.638	1.146.311	11.286	945.518	935.421	9.104
Finansiell leasing	1.877	1.689	15	2.419	2.177	15
Operationel leasing	5.802	5.222	43	4.108	3.702	32
I alt	1.360.526	1.279.446	12.829	1.132.696	1.074.753	10.834

Note: Opgjorte belåningsværdier af deponerede sikkerheder i henhold til AL Finans' forretningsgang. Det bemærkes, at der i 2012 skiftet princip i opdelingen i "Privat" og "Erhverv" i AL Finans. Opdelingen følger nu bankens interne kundegruppering, og på baggrund heraf er sammenligningstallene for 2011 ændret.

Tabel 18
Udlån før nedskrivninger og sikkerhedsfordeling af erhvervsporteføljen i AL Finans

	2012			2011		
	Saldo 1.000 kr.	Sikkerhed 1.000 kr.	Antal kunder	Saldo 1.000 kr.	Sikkerhed 1.000 kr.	Antal kunder
Forretningsområder, erhverv						
Billån (Gældsbreve)	13.003	11.882	78	13.508	11.644	113
Billån (Købekontrakter)	49.500	48.927	307	1.540	4.264	262
Finansiell leasing	359.745	323.770	1.056	360.232	324.883	1.024
Operationel leasing	113.258	101.932	258	119.558	107.597	267
Factoring	612.131	612.131	186	448.136	448.136	200
I alt	1.147.637	1.098.642	1.885	942.974	896.524	1.866

Note: Opgjorte belåningsværdier af deponerede sikkerheder i henhold til AL Finans' forretningsgang. Det bemærkes, at der i 2012 skiftet princip i opdelingen i "Privat" og "Erhverv" i AL Finans. Opdelingen følger nu bankens interne kundegruppering, og på baggrund heraf er sammenligningstallene for 2011 ændret.

Kreditrisiko på kreditinstitutter

Generelle forhold

I "Instruks for Arbejdsfordelingen mellem Bestyrelsen og Direktionen i Aktieselskabet Arbejdernes Landsbank" er nedfældet retningslinjer for håndteringen af modpartsrisici, ligesom instruksen indeholder en tildeling af en bemyndigelse til, at direktionen kan eksponere banken mod kreditrisiko på bl.a. kreditinstitutter.

Generelt har banken en stram bevillingspraksis. Der udstikkes alene finansielle rammer til daglig handel med kreditinstitutter, hvor banken har større kendskab til det enkelte kreditinstitut. Rammer til danske kreditinstitutter baseres bevillingsmæssigt på seneste regnskaber og den viden, der er om modparten i Arbejdernes Landsbank. Rammer til udenlandske kreditinstitutter ydes fortrinsvis til store førsteklasses kreditinstitutter. Rammerne baseres herudover bevillingsmæssigt på de samme principper, som nævnt ovenfor vedrørende danske kreditinstitutter.

Afgivne bindende kredittilsagn

Arbejdernes Landsbank baserer sin kreditgivning på forretningsmæssige relationer, og der ydes som udgangspunkt alene kredit til kreditinstitutter, som har et naturligt samarbejdspotentialer med Arbejdernes Landsbank inden for øvrige forretningsområder.

Ud over kendskabet til forretningsmodpartens forhold udarbejder banken forud for hvert engagements indgåelse en analyse af kreditinstitutets seneste perioderegnskaber, ligesom kreditinstitutet interviewes om afledte spørgsmål. Analysearbejdet foretages i bankens kreditområde.

Mindst én gang om året følger banken op på samtlige engagementer og foretager en kvalitetstest heraf og tager ofte en opfølgende dialog med modparten. Endvidere er det almindeligt forekommende, at disse kreditinstitutter efter offentliggørelse af årsrapporter aflægger Arbejdernes Landsbank besøg og informerer mere indgående om udviklingen.

Opfølgingsarbejdet sker på ledelsesniveau i Arbejdernes Landsbank, og i konkrete situationer involveres bankens kreditområde med henblik på, at der kan udfærdiges en opfølgingsanalyse på det tidligere udarbejdede beslutningsgrundlag.

Samtlige personer, som har kontakt til de omfattede kreditinstitutter, kan komme i berøring med potentielt børsfølsomme oplysninger om kreditinstitutet. Disse personer, der hovedsageligt er med i bankens ledelsesgruppe, er underkastet skærpede interne regler i forhold til personlige formuetransaktioner med de pågældende kreditinstitutter.

Almindelige ikke-meddelte finansielle rammer (Credit lines)

Denne type engagementer med finansielle modparter bevilges hovedsageligt til fondshandler, pengemarkedsdeponeringer og erhvervelse af obligationer.

Engagementerne bevilges ud fra to samtidige hovedkriterier:

1. Et størrelseskriterium, hvorved en Credit Line til kreditinstitutter udmåles efter objektive kriterier i henhold til "Instruks for Arbejdsfordelingen mellem Bestyrelsen og Direktionen i Aktieselskabet Arbejdernes Landsbank". Størrelsen af en Credit Line udmåles både som en nærmere specificeret procentdel af Arbejdernes Landsbanks egenkapital og af det pågældende kreditinstituts egenkapital.
2. En subjektiv vurdering, hvor regnskabs gennemgang, markedsinformationer, samarbejds mæssige erfaringer m.m. sammenfattes til en konklusion, der foretages i bankens ledelse.

Bevilling af Credit Lines til kreditinstitutter besluttet i samarbejde mellem kreditdirektøren, bankens direktion og bestyrelse.

Risikovurdering

På danske kreditinstitutter vurderes risikoen primært at ligge på specifikke produktmellemværender (aktie- og ansvarlig kapital). Det er som udgangspunkt bankens politik, at der ikke ydes udlån i form af ansvarlig kapital til kreditinstitutter. På baggrund heraf vurderes risikoen begrænset.

Banken er eksponeret mod kreditinstitutter fordelt i andre lande, men risikoen vurderes begrænset, og der er foretaget de kapitalhensættelser, som banken finder nødvendige i et worst case scenario.

Nedskrivning og hensættelser på udlån og garantier

Koncernens opgørelse af værdiforringede fordringer følger §§51-54 i Bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m. fl.

Udgiftsførte nedskrivninger og hensættelser samt tab udgjorde i 2012 286 mio. kr. jf. Tabel 18 mod 217 mio. kr. i 2011.

Opgørelsen i Tabel 19 og Tabel 20 er inklusiv kreditinstitutter.

Koncernens akkumulerede nedskrivninger og hensættelser udgør herefter 1.121 mio. kr. ultimo 2012 mod 894

mio. kr. i 2011. Nedskrivninger/hensættelser på branchen "Fast ejendom" er relateret til enkelte store eksponeringer i banken, som alle følges tæt. Årsagen til stigningen i nedskrivnings- og hensættelsesniveauet er primært den negative konjunkturmæssige udvikling samt Finanstilsynets nye nedskrivningsregler, der trådte i kraft d. 1. april 2012.

Med forventninger om, at den samfundsøkonomiske krise ikke vil påvirke bankens portefølje lige så kraftigt i 2013, er det bankens forventning, at de samlede nedskrivninger og hensættelser vil falde væsentligt i forhold til 2012.

Tabel 19
Branchefordeling for værdiforringede fordringer inklusiv gruppevise nedskrivninger og gruppevise hensættelser ultimo 2012 (Koncernen)

	Eksponeringer 1.000 kr.	Eksponering, hvorpå der er nedskrevet/hensat 1.000 kr.	Nedskrivning/hensættelse 1.000 kr.	Udgiftsført nedskrivning/hensættelse og tab i 2012 1.000 kr.
Offentlige myndigheder	96.563	21.998	10.738	-5.273
Erhverv				
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	63.333	14.211	1.016	-748
Industri og råstofudvinding	693.510	181.317	9.488	-5.823
Energiforsyning	1.813	922	2	11
Bygge og anlæg	581.482	290.785	64.346	-1.547
Handel	1.097.853	476.160	67.616	-3.447
Transport, hoteller og restauranter	592.005	299.541	49.867	-14.920
Information og kommunikation	1.295.977	105.997	8.844	19.895
Finansiering og forsikring	1.720.444	870.848	146.007	-36.812
Fast ejendom	1.493.121	1.163.839	281.635	-137.867
Øvrige erhverv	2.339.439	504.922	77.552	-4.552
I alt erhverv	9.878.977	3.908.542	706.373	-185.810
Private	11.998.654	4.799.913	403.602	-94.713
I alt	21.974.194	8.730.453	1.120.713	-285.796

Note: CPR-kunder med branchekode klassificeres under brancherne for Erhverv.

Tabel 20
Bevægelser i 2012 på værdiforringede fordringer (Koncernen)

	Individuelt nedskrevet kreditinstitut 1.000 kr.	Individuelt nedskrevet udlån og andre poster med kreditrisiko 1.000 kr.	Individuelt hensat på garantier 1.000 kr.	Gruppevist nedskrevet udlån og andre poster med kreditrisiko 1.000 kr.	Gruppevist hensat på garantier 1.000 kr.
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo	17.201	812.321	5.566	54.229	4.259
Nedskrivninger/hensættelser ultimo	51	421.534	1.833	16.123	662
Tilbageførsel af nedskrivninger	0	151.384	2.849	24.289	242
Andre bevægelser	0	19.835	0	2.518	0
Endelig tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	0	56.654	0	0	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	17.252	1.045.652	4.550	48.581	4.679
Endelig tabt (afskrevet) ikke tidligere individuelt nedskrevet/hensat	0	24.357	0	0	0
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	0	8.603	0	0	0

Note: Opgørelsen følger årsregnskabets Note 13.

Modpartsrisiko

Under modpartsrisiko indgår koncernens styring af tabsrisici på afledte finansielle instrumenter. Tabsrisici på afledte finansielle instrumenter indgår i styringen af kreditrisiko i såvel bevillingsprocessen som i den almindelige engagementsovervågning, jf. afsnittene herom.

Tabel 21
Afledte finansielle instrumenter og spotforretninger ultimo 2012

	Nominal værdi 1.000 kr.	Netto markedsværdi 1.000 kr.	Positiv markedsværdi 1.000 kr.	Negativ markedsværdi 1.000 kr.
Valutakontrakter				
Spotforretninger, køb	237.007	-564	52	616
Spotforretninger, salg	252.398	-60	700	760
Terminer/futures, køb	314.048	-1.496	2	1.498
Terminer/futures, salg	422.562	652	652	0
Optioner, erhvervede	199.885	702	702	0
Optioner, udstedte	30.879	0	0	0
Valutaswaps	2.862.029	-35.359	0	35.359
Rentekontrakter				
Spotforretninger, køb	369.833	21	95	74
Spotforretninger, salg	392.872	-11	100	111
Terminer/futures, køb	663.328	1.182	1.263	81
Terminer/futures, salg	7.748.487	-9.288	62	9.350
Optioner, udstedte	3.133.368	-6.218	0	6.218
Swaptioner	0	0	0	0
Renteswaps	4.297.753	-113.706	34.503	148.209
Aktiekontrakter				
Spotforretninger, køb	144.037	86	933	847
Spotforretninger, salg	169.039	-534	488	1.022
I alt	21.237.525	-164.593	39.552	204.145

Banken anvender ikke netting i opgørelsen af risici på poster med modpartsrisiko.

Markedsrisiko

Arbejdernes Landsbank Koncernen påtager sig løbende forskellige former for markedsrisici, hovedsageligt i form af rente-, aktiekurs- eller valutarisici samt værdipapirrelateret kreditrisici i form af investeringer i kreditobligationer.

Markedsrisiciene opstår dels som følge af serviceringen af kundebehov dels som følge af bankens disponeringer i finansielle instrumenter. Banken anvender herunder afledte finansielle instrumenter til at styre og justere markedsrisiciene.

Banken har generelt en forsigtig holdning til omfanget af bankens eksponering i markedsrisici og tillægger styringen af forretninger med markedsrisiko stor vægt som følge af stigende forretningsomfang og kompleksiteten i en række af produkterne gennem de senere år.

Erfaringerne fra den aktuelle finansielle krise de seneste år har yderligere understreget behovet for fokus på en stram styring på området.

Markedsrisiko omfatter positioner, hvis markedsværdi er afhængig af udviklingen i de generelle niveauer i en række markedsvARIABLE som renter, aktieindeks og valutakurser. Endvidere indgår risici af mere specifik karakter på konkrete markedspapirer i det omfang, disse risici kan handles eksplicit. Opgørelsen omfatter markedsrisici på såvel balanceførte som ikke-balanceførte poster – ligesom opgørelserne omfatter positioner i handelsbeholdningen og forretninger uden for handelsbeholdningen, som måtte indeholde markedsrisici.

Generelle markedsrisici er under normale markedsforhold drevet af makroøkonomi, nationale og internationale politiske forhold m.m. samt centralbankernes adfærd, som i den forbindelse er uafhængig af instrumenttype og specifikke modparter i forretningen.

Renterisikoen opgøres med udgangspunkt i den modificerede varighed og udtrykker tilnærmelsesvist det forventede kurstab på positioner med renterisiko ved et parallelskift i rentekurven på 100 basispoint. For konverterbare realkreditobligationer og obligationer med renteloft mv. tages udgangspunkt i de af Finanstilsynet udsendte korrektionsfaktorer og i indhentede oplysninger fra ledende markedsdeltagere om modificerede varigheder. Opgørelserne udarbejdes i enkeltvaluta samt i varighedsintervaller. Bankens eksponering er hovedsagelig i DKK-renter.

Tabel 22
Koncernens renterisiko ultimo året

	2012	2011
	1.000 kr.	1.000 kr.
Fordelt efter modificeret varighed (V)		
0 < V ≤ 3 mdr.	15.454	14.888
3 < V ≤ 6 mdr.	9.186	736
6 < V ≤ 9 mdr.	2.590	4.362
9 < V ≤ 12 mdr.	7.373	4.725
1 < V ≤ 2 år	54.088	34.519
2 < V ≤ 3,6 år	-98.687	-95.705
3,6 år < V	-24.960	44.458
<i>I alt</i>	-34.956	7.983
Fordelt efter valuta		
DKK	36.621	103.856
EUR	-76.264	-102.401
GBP	1.523	2.914
NOK	1.452	1.863
SEK	1.122	1.457
USD	610	213
Øvrige valutaer	-20	81
<i>I alt</i>	-34.956	7.983

Renterisikoen er opgjort ved en renteændring ved 100 basispoint.

Aktierisiko er risikoen for tab som følge af ændringer i aktiekursen. Aktierisikoen omfatter nettopositionen af aktier samt aktierelaterede instrumenter i den enkelte aktie eller aktieindeks. Aktiekursrisikoen opgøres som vægtede positioner på tværs af aktieinstrumenter.

Følsomheden over for generelle ændringer i aktiemarkedet er koncentreret om den forholdsvis beskedne del af aktiebeholdningen, som ligger i Handelsporteføljen og beholdningen er så diversificeret, at generelle fald i aktiemarkedet på 10 pct. vil medføre et kurstab på 23,5 mio. kr. Anlægsbeholdningen er derimod mere specifikt påvirket af udviklingen i de konkrete selskaber, der ikke på tilsvarende måde kan antages påvirket af markedsudviklingen.

Valutarisiko afspejler bankens risiko på tab på positioner i valuta som følge af ændringer i valutakurserne. Risikoen opgøres dels efter Valutaindikator 2 metoden, og dels som en vægtet sum af nettopositioner i de enkelte valutaer, hvor der i vægtningen tages hensyn til volatilitet.

Værdipapirrelateret kreditrisici afspejler bankens risiko for tab som følge af ændringer i markedets krav til afkastet på kreditobligationer, som ikke hidrører fra generelle ændringer i markedsrenten men som afspejler ændringer i markedets prissætning af kreditobligationer i forhold til instrumenter med væsentlig mindre kreditrisiko. Bankens beholdning af obligationer udstedt af pengeinstitutter og virksomheder udgør ultimo 2012 41 pct. af obligationsbeholdningen, hovedsageligt udstedt i EUR og DKK. En beskedent del af obligationer udstedt af pengeinstitutter er i form af efterstillet kapital.

Styring af markedsrisici

Koncernens samlede markedsrisici håndteres centralt i bankens Likviditets- og Finansområde.

Banken sikrer en veldefineret ansvarsfordeling for risikotagningen på alle niveauer i banken gennem fastlæggelse af rammer for såvel direktionen som ledelsen af Likviditets- og Finansområdet. På baggrund heraf videredelegeres snævrere rammer til de enkelte disponerende medarbejdere i Likviditets- og Finansområdet.

De enkelte risikoområder overvåges løbende i forhold til de udstukne rammer. Der følges dagligt op herpå i form af rapporter til direktionen og regelmæssigt til bestyrelsen. Stabsfunktionen Intern Risikostyring, som overvåger udnyttelsen af positionstagernes rammer, rapporterer direkte til direktionen.

Bankens markedsrisici er en konsekvens af kundehandler eller afledt af bankens positionstagning ud fra taktiske og strategiske vurderinger af markedsudviklingen samt hensynet til bankens øvrige forretningsomfang – herunder de forretninger, som indeholder renterisiko, men som ligger uden for handelsbeholdningen.

For at kunne tilgodese kundernes handelsaktiviteter har banken en beholdning af værdipapirer, som udligner forskellene i kundehandelsstørrelse og standardhandlerne i det professionelle marked.

Den markedsrisiko, der er forbundet hermed, holdes inden for veldefinerede rammer såvel samlet som på de enkelte fondskoder. Disse rammer er inkluderet i de af bestyrelsen udstukne rammer og overvåges løbende, og der rapporteres til direktionen ved overskridelser.

De taktiske betingede investeringer af kortsigtet varighed varetages i bankens handelsfunktion inden for forholdsvis snævre grænser, der løbende overvåges.

De strategiske positioner besluttes af direktionen ud fra vurderingen af afkastpotentialet i forhold til den involverede risiko og under hensyntagen til bankens samlede risikoappetit, risici i øvrigt i banken samt hensynet til løbende at sikre et likviditetsberedskab i form af likvide aktiver.

Foruden daglige beregninger af bankens samlede markedsrisici efter standardnøgletal foretages der fra tid til anden stress test på beholdningen.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko udtrykker risiko for tab som følge af, at banken skal betale mere for den likviditet, der skal anvendes til at dække bankens betalingsforpligtelser og til at opretholde en normal likviditetsreserve i en situation, hvor banken specifikt eller sektoren som helhed rammes af ekstraordinære forhold. Likviditetsrisikoen afspejler således et mismatch i bankens balance mellem løbetiden på aktiverne og passiverne, hvor udlånsporteføljen generelt har en længere varighed end indlån og andre finansieringsforretninger.

Hovedparten af bankens likviditetsrisiko er i danske kroner, mens resten af risikoen er koncentreret i hovedvalutaerne.

Banken fører generelt en meget forsigtig likviditetspolitik. Bankens samlede mål om at have en likviditetsoverdækning på 100 pct. i forhold til de i lov om finansiel virksomhed § 152 angivne 10 pct. og 15 pct. Likviditeten overvåges dagligt og vurderes samtidig i et langsigtet perspektiv i forhold til bankens forretningsmæssige udvikling såvel på kapitalmarkedsområdet som på ind- og udlån. Det er endvidere bankens politik, at likviditetsprognoserne, som udarbejdes mindst én gang månedligt udviser en tilsvarende overdækning mindst 3 måneder frem og 12 måneder frem mindst en overdækning på 75 pct.

Foruden løbende beregning af likviditetsoverdækning foretages stress test af bankens likviditet på længere sigt med henblik på at afdække følsomheden over for væsentlige ændringer i bankens løbende fundingvilkår.

Bankens bestyrelse har vedtaget en Likviditetsberedskabsplan, som definerer tiltag, som skal iværksættes, hvis likviditeten forringes i forhold til den udstukne likviditetspolitik.

Renterisiko uden for handelsbeholdningen

Renterisiko i banken opstår i et vist omfang uden for handelsbeholdningen i form af udlån eller indlån med fast rente med kunder eller variabel forrentede udlånsprodukter med indbyggede optionselementer. Renterisikoen opgøres efter samme principper som for renterisikoen inden for handelsbeholdningen.

Arbejdernes Landsbank har ikke fastforrentede indlån med ubestemt løbetid. Visse lån er ydet med fast rente med mulighed for førtidig indfrielse.

Renterisikoen indgår i Likviditets- og Finansrådets beregninger af koncernens renterisiko og disponeres inden for de udstukne rammer. Der er hovedsagelig tale om risiko i DKK med kort varighed. Enkelte, større forretninger er renterisikomæssigt afdækket særskilt.

Aktier mv. uden for handelsbeholdningen

Arbejdernes Landsbank har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet kapitalandele i en række sektorselskaber. Disse selskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, IT, betalingsformidling og investeringsforeninger. Kapitalandelene indgår ikke i handelsbeholdningen, da deltagelse i sektorselskaberne har en væsentlig betydning for bankens målsætning om at kunne tilbyde vore kunder en bred vifte af finansielle ydelser til konkurrencedygtige priser.

Tabel 23
Aktier mv. uden for handelsbeholdningen:

	2012 1.000 kr.	2011 1.000 kr.
Dagsværdi primo	631.915	765.225
Realiseret kursgevinst i resultatopgørelsen	2.716	126
Urealiseret kursgevinst i resultatopgørelsen	16.832	8.705
Nettokøb	-80	33.942
Anden afgang*)	0	-167.378
I alt dagsværdi ultimo **)	651.383	631.915

*) Banken har i 2011 indskudt yderligere kapital i Bankernes EDB Central, BEC. Indskuddet har medført, at ejerandelen overstiger 20 pct., og BEC klassificeres herefter som associeret virksomhed.

**) heraf udgør 367,6 mio. DKK mere end 10 % i det pågældende selskab. Beløbet fratrækkes i opgørelsen af koncernens basiskapital, og 50 % svarende til 183,8 mio. DKK fratrækkes i kernekapitalen.

Kapitalandelene i sektorselskaberne er unoterede og værdisættes til dagsværdi.

Operationel risiko

Tabel 24

Operationel risiko er risiko for tab på grund af:

Type	Beskrivelse
Intern svig	Tab der skyldes handlinger med det formål, at begå svig, uberettiget tilegne sig midler eller omgå bestemmelser, lovgivning og bankens politikker, og som involverer mindst én ansat i banken.
Ekstern svig	Tab der skyldes handlinger med det formål, at begå svig, uberettiget tilegne sig midler eller omgå bestemmelser og lovgivning, begået af tredjemand.
Ansættelsesvilkår og sikkerhed på arbejdspladsen	Tab der skyldes handlinger der strider mod arbejdsmarkeds- sundheds- eller sikkerhedslovgivning. Udbetaling af erstatninger som følge af personskade eller begivenheder vedr. diskrimination.
Kunder, produkter og forretningspraksis	Tab der opstår som følge af utilsigtede handlinger eller forsømmelighed, der medfører en manglende opfyldelse af en professionel forpligtelse overfor kunder, eller som følge af produktets struktur.
Skader på fysiske aktiver	Tab der skyldes skader på fysiske aktiver eller tab af disse, som følge af udefra kommende begivenheder.
Forretningsnedbrud og systemfejl	Tab som følge af nedbrud og systemfejl.
Ordreaftvikling, levering og procesforvaltning	Tab som følge af mangelfuld transaktionsforvaltning eller procesforvaltning.

Note: Operationel risiko kan som regel knyttes til specifikke enkeltstående hændelser.

Organisationen

Til at bistå bankens ledelse i forhold til operationel risiko, er arbejdet omkring dette forankret i følgende afdelinger:

- Juridisk kontor for så vidt angår compliance
- IT afdelingen for så vidt angår løbende opfølgning på IT-sikkerhed og beredskabsplaner for videreførelse af driften. I denne forbindelse skal oplyses at størstedelen af bankens IT-udvikling og drift er outsourcet til BEC i Roskilde og JN Data i Silkeborg, hvorfor den operationelle risiko vedr. udvikling og drift håndteres der.
- HR afdelingen for så vidt angår fysisk sikkerhed relateret til personale/bygninger
- De enkelte forretningsområder for så vidt angår disses eksponeringer

Opgaverne

Alle operationelle tab over 5.000 kr. indberettes og kommenteres af de enkelte forretningsområder.

Rapporter fra Intern Revision behandles i bestyrelse og direktion. I relation til operationel risiko med særlig fokus på de områder, der er relevante herfor.

Rapporter fra offentlige tilsyn behandles i bestyrelse og direktion.

Indberetning til direktion i tilfælde af kritiske eksponeringer fra de enkelte forretningsområder, når ledelsen af et forretningsområde finder, at rapportering og opfølgning er nødvendig.

Udarbejdelse af ledelsesinformation i form af beskrivelser omkring IT-sikkerhed, compliance og beredskabsplaner.

IT afdelingen opgør på baggrund af indhentede informationer om aktuelle tabsdata fra forretningsområderne den samlede operationelle risiko hvert kvartal.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som tab ved ændringer i eksterne forhold, som påvirker banken eller ved fejlvurderinger af konsekvenserne af vedtagne strategier.

Risikoen viser sig i form af et uventet fald i indtægter eller uventet stigning i omkostninger.

Årsagerne kan eksempelvis være:

- En skærpet priskonkurrence som medfører fald i forretningsvolumen eller faldende indtjening på den eksisterende forretningsvolumen
- Øgede produktudviklingsomkostninger for at matche nye produkter hos konkurrenterne
- Øgede markedsførings- og kommunikationsomkostninger som følge af negativ pressedækning
- Fejlvurdering af indtægterne ved igangsatte aktiviteter

Koncernen vurderer kontinuerligt denne type risici og altid i forbindelse med fastsættelse af solvensbehovet.

Ejendomsrisiko

Ejendomsrisiko defineres som tab på ejendomsporteføljen som følge af generelle fald i ejendomspriserne.

A/S Arbejdernes Landsbank har en portefølje af domicilejendomme på 573 mio. kr. og investeringsejendomme på 55 mio. kr.

Ejendommene anvendes hovedsageligt til bankens drift. Herudover anvendes dele af enkelte ejendomme til udlejning til beboelse og liberalt erhverv.

Ejendommene er geografisk bredt placeret i Danmark, dog med overvægt i Storkøbenhavn målt på regnskabsmæssig værdi.

Domicilejendomme værdiansættes årligt pr. 31. december til "omvurderet værdi", hvilket udtrykker en dagsværdi på værdiansættelsestidspunktet.

Investeringsejendomme værdiansættes efter afkastmetoden.

Konsolidering

A/S Arbejdernes Landsbank

Konsolideringen omfatter samtlige dattervirksomheder,

AL Finans A/S
Handels ApS Panoptikon,

der begge er 100 pct. ejede af moderselskabet A/S Arbejdernes Landsbank. Der er ikke forskelle i konsolideringsgrundlaget til regnskabsmæssige formål og konsolidering i henhold til kapitel 12 i Lov om finansiel virksomhed.

Datterselskabernes aktivitet er baseret på funding i moderselskabet.

ALKA Forsikring A/S og Foreningen Bankernes EDB Central, BEC er associerede virksomheder. Virksomhederne indgår ikke i konsolideringen.

Basiskapital

Tabel 25
Opgørelse af koncernens basiskapital

	2012 1.000 kr.	2011 1.000 kr.
Aktiekapital	300.000	300.000
Reserver	476.160	360.865
Overført overskud	2.627.460	2.310.154
Egentlig kernekapital	3.403.620	2.971.019
Foreslået udbytte	105.000	24.000
Immaterielle aktiver	11.897	10.992
Udsudte skatteaktiver	10.887	58.482
Egentlig kernekapital efter primære fradrag	3.275.836	2.877.545
Hybrid kernekapital	392.951	390.620
Kernekapital inkl. hybrid kernekapital efter primære fradrag	3.668.787	3.268.165
50 pct. af kapitalkravet i associerede virksomheder, der driver forsikringsvirksomhed *)	43.939	46.026
50 pct. af kapitalandele > 10 procent i kredit- og finansieringsselskaber **)	223.119	209.387
Kernekapital inkl. hybrid kernekapital efter fradrag	3.401.729	3.012.752
Efterstillede kapitalindskud	328.000	328.000
Opskrivningshenlæggelser	203.593	186.241
Basiskapital før fradrag	3.933.322	3.526.993
50 pct. af kapitalkravet i associerede virksomheder, der driver forsikringsvirksomhed *)	43.939	46.026
50 pct. af kapitalandele > 10 procent i kredit- og finansieringsselskaber **)	223.119	209.387
Basiskapital	3.666.264	3.271.580

*) Fradrag efter § 31 stk. 1 nr. 10 i bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital

***) Fradrag efter § 31 stk. 1 nr. 12 i bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital

Koncernens kapitalsammensætning består hovedsageligt af kernekapital, hvoraf den egentlige kernekapital efter primære fradrag udgør 89 pct.

Banken har i 2011 udstedt hybrid kernekapital for 400 mio. kr., hvoraf 7 mio. kr. fortsat er i bankens egenbeholdning. Den hybride kernekapital opfylder kravene i § 10-12 i bekendtgørelse om opgørelse af basiskapital.

Koncernens fradrag under "Kapitalandele > 10 pct. i kredit- og finansieringsselskaber" kan primært henføres til bankens ejerandel af LR Realkredit, som ultimo 2012 udgjorde 367,6 mio. kr. af de samlede fradrag, hvoraf 50 pct. fradrages i kernekapitalen.

Koncernens fradrag under "Andelen af kapitalkravet i associerede virksomheder, som driver forsikringsvirksomhed" skal henføres til bankens ejerandel i ALKA Forsikring A/S,

som ultimo 2012 udgjorde 87,9 mio. kr., hvoraf 50 pct. fradrages i kernekapitalen.

Koncernens opskrivningshenlæggelser på 203,6 mio. kr. kan henføres til værdistigninger på bankens domicilejendomme.

Bankens modtagne ansvarlige kapital på 328 mio. kr. udløber 03.12.2018 og kan førtidsindfries 01.12.2015. Efter de nugældende kapitaldækningsregler kan den ansvarlige kapital medtages fuldt ud i koncernens kapitalopgørelse frem til og med 02.12.2015. Herefter reduceres andelen, der kan medtages med 25 pct. pr. år. Der forventes dog en yderligere reduktion i forbindelse med de nye Basel III regler ikrafttræden.

Solvensbehov

Model

I Arbejdernes Landsbank fastsættes et individuelt solvensbehov for såvel koncernen som banken.

Der anvendes en model, hvor solvensbehovet opbygges med udgangspunkt i 0 pct., hvorefter der allokeres kapital til hvert risikoområde. Det samlede kapitalbehov fremkommer ved at addere kapitalbehovet for hvert risikoområde. Modellen tager således ikke højde for korrelationer mellem de enkelte risikoområder.

Modellen tager så vidt muligt udgangspunkt i egne data og risikovurderinger. Bankens historiske datagrundlag er dog begrænset, og der anvendes derfor i større omfang eksterne data og metoder til opgørelse af risici. Ved flere risikoområder er der foretaget risikoopgørelse ved såvel egne data/metoder som eksterne data/metoder. Den højest beregnede risiko anvendes i disse tilfælde.

Solvensbehovet beregnes som det samlede kapitalbehov i procent af de vægtede poster opgjort efter bestemmelserne i kapitaldækningsbekendtgørelsen. I henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsen opgør banken både vægtede poster for koncernen og banken. De laveste opgjorte vægtede poster anvendes i beregningen af solvensbehovet.

Modellen er valgt for at sikre en stor grad af forsigtighed, overskuelighed og gennemsigtighed.

Tilstrækkelig kapital og solvensbehov

Bankens og koncernens solvensbehov opgjort efter § 124, stk. 4 i lov om finansiel virksomhed er på 9,1 pct. Efter denne bestemmelse udgør den tilstrækkelige basiskapital 2.276,1 mio. kr. Opgørelsen af tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov kan specificeres på følgende kategorier:

Tablet 26
Tilstrækkelig basiskapital og solvensbehov
pr. 31.12.2012

	1.000 kr.	Pct.
Kapital til dækning af kreditrisiko	1.197.125	4,8
Kapital til dækning af markedsrisiko	786.691	3,1
Kapital til dækning af operationel risiko	232.758	0,9
Kapital til dækning af øvrige risici	59.607	0,2
Tilstrækkelig basiskapital/solvensbehov	2.276.181	9,1
Vægtede poster	25.068.460	

Kapital til dækning af kreditrisiko

Kapital til dækning af kreditrisiko beregnes ved stress test af koncernens udlåns- og garantiportefølje med sektorens historiske worst case tabsprocenter fordelt på sektorer. I enkelte situationer anvendes højere tabsprocenter, når koncernens historiske datamateriale indikerer en højere risiko. Den gennemsnitlige anvendte tabsprocent er på 2,9. Herudover foretages særsilt vurdering af uudnyttede kreditfaciliteter, svage engagementer, store engagementer, tilgodehavender i kreditinstitutter, koncentration af sikkerheder, koncentration på brancher og geografisk koncentration.

Kapital til dækning af markedsrisiko

Kapital til dækning af markedsrisiko beregnes med Finanstilsynets vejledende stressfaktorer for markedsrisiko. Herudover foretages særsilt vurdering af tabsrisiko på særlige obligationer, likviditetsrisiko, modpartsrisiko, afviklingsrisiko samt aktie- og renterisiko uden for handelsbeholdningen

Kapital til dækning af operationel risiko

Kapital til dækning af operationel risiko svarer til solvenskravet efter Basisindikatoren i Kapitaldækningsbekendtgørelsen. Koncernen foretager egne beregninger af den operationelle risiko, bl.a. baseret på historiske tab. Disse beregninger viser en betydeligt lavere risiko end solvenskravet.

Kapital til dækning af øvrige risici

Kapital til dækning af øvrige risici dækker over vurderinger af kapitalkrav til vækst, udsving i indtjeningsniveauet, strategiske risici, omdømmerisici, koncentration af kundesegmenter og risici på egne ejendomme.

Proces

Vurdering af solvensbehov er integreret i bankens almindelige budgetproces, hvor bestyrelsen årligt godkender koncernbudgettet og solvensbehovet. Herudover foretages kvartalsvise justeringer og tilpasninger af budget og solvensbehov, der ligeledes forelægges bestyrelsen.

Udarbejdelse af årsbudget og solvensbehov samt de kvartalsvise justeringer foregår som en koordineret proces i koncernen med økonomiområdet, herunder all risk rapporteringsfunktionen som den samlede enhed.

8+ modellen

Finanstilsynet har ultimo 2012 udsendt en revideret vejledning for opgørelse af solvensbehovet, som bygger på en opgørelsesmetode efter 8+ modellen. Finanstilsynet vil fra 1. kvartal 2013 basere sin vurdering af bankernes solvensbehov på denne model. Banken har på den baggrund besluttet at ændre opgørelsesmetode til 8+ modellen fra 1. kvartal 2013. En foreløbig opgørelse viser, at solvensbehovet vil stige 0,1 – 0,2 procentpoint som følge af denne ændring.

Solvenskrav

Koncernen solvensprocent er ultimo 2012 på 14,6 mod 13,5 ultimo 2011.

Koncernen benytter følgende metoder ved opgørelse af solvensprocenten:

- Standardmetoden for opgørelse af kreditrisiko
- Standardmetoden for opgørelse af markedsrisiko
- Markedsværdimetoden for opgørelse af modpartsrisiko
- Basisindikatormetoden for opgørelse af operationel risiko
- Sikkerheder i form af værdipapirer efter den udbyggede metode
- Sikkerheder i form af pant i fast ejendom og kontant indlån i banken

Solvenskravet efter søjle 1 (8 pct. af de vægtede poster) udgjorde 2.009,7 mio. kr. ultimo 2012 mod 1.942,3 mio. kr. året før.

Loven fastslår, at koncernen som minimum skal have en kapital, der svarer til det mindste af lovens minimumskrav til kapital svarende til 8 pct. af de risikovægtede poster (solvenskravet) eller det af bestyrelsen fastlagte individuelle solvensbehov. Koncernen har opgjort det individuelle solvensbehov til 9,1 pct., der således bliver grundlaget for kravene til størrelsen af koncernens kapital.

Tabel 27
Solvenskrav efter søjle 1 (8 pct.)

	Solvenskrav 31.12.2012 1.000 kr.	Solvenskrav 31.12.2011 1.000 kr.	Solvenskrav Gennemsnit *) 2012 1.000 kr.
Poster med kreditrisiko mv.			
Eksponeringer mod kreditinstitutter	50.675	31.937	40.344
Eksponeringer mod erhverv mv.	404.829	405.855	401.475
Eksponeringer mod detailkunder	779.884	747.395	761.590
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	56.433	57.769	56.543
Eksponeringer, hvorpå der er overtræk	34.928	24.703	39.314
Eksponeringer i andre poster	63.558	61.101	61.736
Gruppevise nedskrivninger	-4.261	-4.679	-4.504
I alt poster med kreditrisiko mv.	1.390.307	1.324.081	1.361.001
Poster med markedsrisiko			
Gældsinstrumenter, specifik risiko	235.487	188.334	217.739
Gældsinstrumenter, renterisiko	93.551	149.430	104.161
Positionsrisiko for aktier	33.940	32.921	36.317
Positionsrisiko for kollektive investeringsforeninger	14.744	14.188	14.881
Valutakursrisiko	8.951	16.907	17.484
Øvrige poster	0	0	0
I alt poster med markedsrisiko	386.673	401.780	390.582
Operationel risiko	232.758	216.400	219.672
I alt solvenskrav	2.009.738	1.942.261	1.971.254
Basiskapital til opfyldelse af solvenskravet	3.666.264	3.271.580	3.376.142

*) Gennemsnittet er beregnet på basis af indberetninger til Finanstilsynet i perioden 31. dec. 2011 til 31. dec. 2012

Eksponeringskategorier

Eksponeringskategorier opgjort efter standardmetoden for kreditrisiko i henhold til § 9 i kapitaldækningsbekendtgørelsen. Eksponeringerne er opgjort efter individuelle nedskrivninger og før hensyntagen til virkninger af kreditreduktion.

Tabel 28
Udvikling og gennemsnit for poster med kreditrisiko

	Gennemsnit	Status	Status	Status	Status	Status
	2012	31.12.2012	30.09.2012	30.06.2012	31.03.2012	31.12.2011
	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.
Eksponeringer mod Centralbanker og Centralregeringer	355.524	379.714	372.814	708.422	169.051	147.619
Eksponeringer mod kreditinstitutter	3.601.871	3.926.254	3.193.915	3.744.057	3.852.949	3.292.181
Eksponeringer mod erhverv mv.	6.944.162	7.223.764	6.595.527	6.904.274	6.933.789	7.063.458
Eksponeringer mod detailkunder	16.018.767	16.171.424	16.198.986	16.157.221	15.671.782	15.894.424
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	1.902.238	1.892.634	1.861.378	1.897.363	1.910.215	1.949.600
Eksponeringer, hvorpå der er overtræk	393.501	375.884	378.104	325.417	638.200	249.900
Eksponeringer i andre poster	1.109.597	1.170.777	1.084.566	1.093.922	1.104.647	1.094.072
I alt balanceførte poster	30.325.660	31.140.451	29.685.290	30.830.676	30.280.633	29.691.254

Tabel 29
Balanceførte poster *) fordelt på restløbetid pr. 31.12.2012

	Anfordring	0-3 mdr.	3 mdr. - 1 år	1 - 5 år	Over 5 år
	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.
Eksponeringer mod Centralbanker og Centralregeringer	379.645	0	0	0	0
Eksponeringer mod kreditinstitutter	857.146	832	1.330	18.195	173.000
Eksponeringer mod erhverv mv.	1.429.673	488.218	678.406	949.198	780.223
Eksponeringer mod detailkunder	384.226	2.746.897	1.243.526	4.816.775	2.903.218
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	120.493	96.843	280.669	591.065	772.245
Eksponeringer, hvorpå der er overtræk	38.890	8.882	44.025	115.598	120.928
Eksponeringer i andre poster	509.961	32.308	0	0	628.508
I alt balanceførte poster	3.720.034	3.373.980	2.247.956	6.490.831	5.378.122

*) Balanceførte poster er defineret efter kapitaldækningsbekendtgørelsen.

Tabel 30
Branchefordeling af eksponeringskategorier pr. 31.12.2012

	Central- regeringer og central- banker 1.000 kr.	Institutter 1.000 kr.	Erhvervs- virksom- heder 1.000 kr.	Detail- kunder 1.000 kr.	Pant i Fast Ejd. 1.000 kr.	Restance eller overtræk 1.000 kr.	Andre Poster 1.000 kr.	I alt 1.000 kr.
Offentlige myndigheder	13.079	0	88.541	42.630	8.150	0	0	152.400
Erhverv								
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	0	0	39.980	30.607	6.871	901	0	78.359
Industri og råstofindvinding	0	0	353.771	379.347	45.314	731	0	779.163
Energiforsyning	0	0	0	4.424	0	0	0	4.424
Bygge og anlæg	0	0	380.168	319.201	59.661	12.246	0	771.276
Handel	0	0	490.383	665.933	49.653	51.978	0	1.257.947
Transport, hoteller og restauranter	0	0	350.310	319.291	48.021	8.572	0	726.194
Information og kommunikation	0	0	19.504	181.383	8.006	19.778	0	228.671
Finansiering og forsikring	363.184	3.926.254	1.969.531	85.278	17.989	44.632	0	6.406.868
Fast ejendom	0	0	1.388.583	302.657	333.041	190.660	0	2.214.941
Øvrige erhverv	0	0	1.863.217	1.120.720	172.997	12.158	0	3.169.092
I alt erhverv	363.184	3.926.254	6.855.447	3.408.841	741.553	341.656	0	15.636.935
Private	3.451	0	279.776	12.719.952	1.142.931	34.227	0	14.180.337
Andre poster							1.170.777	1.170.777
I alt	379.714	3.926.254	7.223.764	16.171.423	1.892.634	375.883	1.170.777	31.140.449

Tabel 31
Kreditrisikoreduktion pr. 31.12.2012

	Central- regeringer og central- banker 1.000 kr.	Institutter 1.000 kr.	Erhvervs- virksom- heder 1.000 kr.	Detail- kunder 1.000 kr.	Pant i Fast Ejd. 1.000 kr.	Restance eller over- træk 1.000 kr.	Andre Poster 1.000 kr.	I alt 1.000 kr.
Sikkerhedernes justerede værdi	0	2.138.477	346.674	127.382	90	22.985	0	2.635.608

AKTIESELSKABET

 Arbejdernes Landsbank

CVR-nr. 31 46 70 12, København

Panoptikonbygningen

Vesterbrogade 5 · 1502 København V
Telefon 38 48 48 48 · www.al-bank.dk